

ilerici YURTSEVER gençlik

YIL: 1 — SAYI: 12
26 NİSAN 1976
250 Kuruş

1 MAYIS DÜNYA EMEKÇİLERİNİN, EMPERYALİZME KARŞI, ULUSAL BAĞIMSIZLIK, BARIŞ, DEMOKRASİ ve SOSYALİZM İÇİN ULUSLARARASI SAVAŞ ve DAYANIŞMA GÜNÜDÜR.
YAŞASIN 1 MAYIS!

ANTİ-EMPERYALİST, ANTİ-FAŞİST MÜCADELEDE GÜÇLERİMİZİ BİRLEŞTİRELİM.

onbeş günlük siyasi gençlik gazetesi

YÜZBİNLER MC'NİN ÇEKİLMESİNİ İSTİYOR

«Anarşinin kökünü kurutmak için üniversitelere el koymak veya sıkıyönetim ilan etmek» düşüncesinden vazgeçmeyen gerici MC iktidarı ve başı Demirel, ulusal demokratik güçlerin büyüyen direnişi karşısında sıkıyönetime gidemeyince, «üniversitelere el koyma» nın yollarını araştırmaya başlamışlardır.

Bu amaçlarına ulaşabilmek için, kurulduğu günden buyana ancak bir kez toplanabilmiş ve altı aydır hiç toplanmayan **«Üniversite Denetleme Komisyonu»** nu araç olarak kullanmak istemişlerdir. Ancak, demokratik kamuoyunun şiddetli tepkisi karşısında geri çekilmek zorunda kalmışlardır.

Demirel'in «üniversitelere el koymak» dediği şeyin, bugün üniversitelerde varolan baskı ve terör havasının daha derinleşmesi demek olduğunu herkes bilmektedir. Üniversitelerdeki baskı ve terörün ağır yükünü çeken öğrenciler bu gerici tedbire karşı vargücüyle karşı koyarken, en az öğrenciler kadar bu gerici tedbirden «nasibini» alması sözkonusu olan öğretim üyelerinin — örgütlü olan bir kesiminin dışında — sesini çıkarmamaları, üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Halbuki, olması gereken şey, üniversitelerdeki faşist baskı ve teröre karşı ortaklaşa çıkıştır. Öğretim üyelerinin, bu gerici tedbire karşı seslerini yükseltmemelerinde, onların, örgütlü birliğini tam anlamıyla gerçekleştirememiş olması rol oynamış olabilir. Ama, bu durum, gerekçe olarak ileri sürülemez. Çünkü, yapılması gereken şey, bu örgütlü birliği gerçekleştirmektir. Ayrıca, şu aşamada bile yapılabilecek çok şey vardır. **Bilimsel ve yönetsel özerkliği sağlanmış, üniversitenin oluşması için öğretim üyeleri ile öğrencilerin demokratik dayanışması zorunludur.**

YÜZBİNLER MC'NİN ÇEKİLMESİNİ İSTİYOR

Geçtiğimiz onbeş gün, gerici MC iktidarının ihanet politikasına karşı yükselen yığınsal gösterilere sahne olmuştur.

İşbirlikçi burjuvazinin, maocuların, troçkistlerin, goşistlerin elbirliğiyle oluşturdukları bir ortam sonucu polisin himayesi altında SBF'yi basan faşist sürüler, Tabii Senatör Muzaffer Yurdakuler'in oğlu Hakan Yurdakuler'i öldürmüş; daha sonra, olayı protesto eden öğrencilerin üzerine, TRT'nin ve burjuva basının bile gizleyemediği bir biçimde, polisler ateş açmıştır. Açılan ateş sonucu Eşari Oran ve Burhan Esin adlı devrimci arkadaşlar ölmüş, 50'ye yakın kişi yaralanmıştır. Ayrıca, 500'ü aşkın öğrenci gözaltına alınmıştır. Saldırıya uğrayan ilerici öğrenciler olduğu halde, **«Yavuz hırsız ev sahibini bastırır»** örneği, yakalanıp gözaltına alınanlar yine ilerici öğrenciler olmuşlardır.

Egemen güçlerin bütün engellemelerine rağmen yapılan Hakan Yurdakuler'in cenaze törenine 80 bin Ankaralı katılmış, **«faşizme geçit vermeyeceğiz»** diye haykırmışlardır. Egemen güçler, bozguncu akımlar, polis ve faşist çeteler bu yığınsal çıkışı kundaklıyamamışlardır. **Yığınsal çıkışların, faşist tırmanışı geriletecek tek yol olduğu gerçeği böylelikle bir kez daha kanıtlanmıştır.**

MC iktidarının kanlı terör politikası, toplumdaki tüm sosyal katların nefretini üzerinde toplamaktadır. Faşist baskıları protesto etmek için İstanbul Barosu'nun düzenlediği **«Hukuka Saygı»** yürüyüşü, buna sadece bir örnektir. Binlerce avukatın katıldığı bu

(Devamı 11. sayfada)

başyazı

1 MAYIS VE GENÇLİK

Sekiz saatlik işgünü için Amerikan işçi sınıfının 1 Mayıs 1886 tarihinde yaptığı yığınsal çıkış, dalga dalga bütün dünyaya yayılmış, milyonlarca işçi, uluslararası dayanışmanın bir örneğini daha vermişti. 1889 tarihinde Paris'te toplanan I. Enternasyonal, 1 Mayıs'ı uluslararası işçi sınıfının dayanışma günü olarak ilan etmiştir. 1890 yılından buyana 1 Mayıs, beş kıtadan milyonlarca işçinin bir-

(Devamı 11. sayfada)

TÜRKİYE GENÇLİĞİNDEN HABERLER

BİTLİS

Bitlis Demokratik Kültür Derneği yayınladığı bildiride, çağımızın kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı olduğunu, zafere ulaşan ulusal kurtuluş mücadelelerinin dünya sosyalist sistemi ve kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinden ayrı düşünülemiyeceği belirtilerek, ülkemizde emperyalizme göbeğinden bağımlı MC iktidarının talan, rüşvet, zulüm, yıkım, yolsuzluk düzeni kınanmaktadır.

Bitlis'te de bu politikanın uygulamalarının yeni oyunlarını dile getiren bildiride şöyle denilmektedir.

«26.3.1976 günü faşist bir öğretmenin yoldan geçen genç lere küfür etmesi üzerine çıkan kavgadan sonra aynı öğretmen okulda bulunan faşist idarecilerle beraber sınıflara girerek «can güvenliği kalmadı, komünistler okulu işgal etti, ders yapmıyoruz, boykota gidin» demiştir. Ve okulda bulunan 140'dan fazla öğrenciyi dışarı çıkartmışlardır.

29.3.1976 günü okulun boykotta olduğunu, okula giden öğrencilere söyleyen faşist idareci öğretmenler «derslere girerseniz sizi sınıfta bırakırız» diyerek öğrencileri tehdit etmişlerdir. Yoksul halk çocuklarının okumalarını istemeyen insanlık düşmanı faşist öğretmenler 30.3.1976 günü de Ticaret Lisesi'nde boykota giderek öğrencileri dışarı atmışlardır. Bugün bu uygulamaları yapanlar Türkiye'yi Amerika'ya satan, hırsızlık ve talan üzerine kurulu düzenlerini devam ettirmek isteyen işbirlikçi burjuvazi ve onların uşaklarıdır.

Bunlar : Fabrikalarda işçileri, okullarda öğrencileri kurşunlayanlardır.

Bunlar : Bitlis Talebe Yurdunu faşistlere satmak istiyenlerdir.»

YAŞASIN ULUSLARIN KURTULUŞ MÜCADELESİ. YAŞASIN HALKIMIZIN ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ.»

C.H.P.

C.H.P. İstanbul İl Gençlik Kolu Başkanı Süha Akıncı 4. Nisan.1976 günü C.H.P. il merkezinde **«Gecekondu Kurultayı»** ile ilgili bir basın toplantısı yapmıştır Toplantıda gecekondu sorunlarının tekrar gözden geçirilmesi, gecekonduda yaşayan emekçi halkın bir araya getirilerek tartışılması ve çözüm yollarının aranması konuları görüşülmüştür.

DÜZCE

Düzce'de 4 demokratik kuruluş yayınladıkları ortak basın bildirisinde Düzce'deki faşist baskıları kınamakta ve en son gelişen olayı dile getirmektedirler. Bildiride şöyle denmektedir :

«Ülkemizde şiddetlenen faşist baskıların açık bir belirtisi de Düzce'de kendisini göstermiştir. Dört demokratik kuruluş olarak oynatmak istediğimiz Dostlar Tiyatrosu'nun Alpagut Olayı adlı oyununu Düzce Kaymakamı yasaklamıştır. Gerekçe olarak, Düzce'de polis teşkilatının yetersiz olduğu ve gerekli tedbirlerin alınamıyacağı gösterildi. İlçe idare teşkilatı da kendilerine yukardan baskı yapıldığını söyledi. Bu yüzden kesin olarak oyuna izin verilmeyeceğini açıkladılar. Daha sonra Vali'ye olan müracaatımız da bir sonuç vermedi.

Bu tür faşist basıkları şiddetle protesto eder, halkımızın devrimci mücadelesinde kendimize düşen görevi yapacağımızı kamu oyuna duyururuz.

YAŞASIN HALKIMIZIN BAĞIMSIZLIK ve DEMOKRASİ MÜCADELESİ

TÖB-DER, TÜS-DER, DÜZCE ÖĞRETMENLER DERNEĞİ, DÜZCE DEMOKRATİK KÜLTÜR DERNEĞİ.

BİLGİ DAĞITIM

Bilgi dağıtım'ın işten atılan 8 işçisi devrimci dağıtımevleri ve yayınevleri işçilerinin de dayanışma imzaları ile ortak bir basın bildirisi yayınlamışlardır. Bildiride şöyle denmektedir :

«Yurtsever halkımızın emperyalizme ve faşizme karşı verdiği aktif mücadelenin yanında olan biz Bilgi dağıtım'ın 8 işçisi, devrimci niteliğimizden dolayı patron tarafından işten atıldık. Patronun istediği sömürü düzenini, devrimci ahlak ve prensiplerine uygun bulmayan satış memuru, muhasebeci ve şoför de iki hafta önce işten atıldılar.

Biz, her türlü haksızlığa karşı mücadeleyi, aynı şartlarda çalışan diğer işçi arkadaşlara ve yurtsever halkımıza duyurmayı görev biliyoruz.»

SAHTE DEVRİMCİ YAYIN EVİ SAHİPLERİNİN MASKESİNİ İNDİRELİM

YAŞASIN TÜM EMEKÇİLERİN İŞ, EKMEK, ÖZGÜRLÜK KAVGASI

R. Tahir, B. Çağlı, Z. Yazıcıoğlu

İGD'ye BAŞARILAR

Yayınlamakta olduğunuz **«İlerici Yurtsever Gençlik»** gazetesini çıktığından bu yana sürekli olarak izliyoruz ve izliyeceğiz. Kabul etmek gerekirki bugün Türkiye sosyalist hareketi dağınıktır. Bu dağınıklığın en yoğun olduğu kesimde gençlik kesimidir. Çeşitli grup ve fraksiyonların, içinde rahatça filizlenip at oynattığı bir alan durumundadır. Bu duruma hiç bir tutarlı devrimci kayıtsız kalamaz. Gençliğin bir çatı altında toplanıp işçi sınıfının yanında etkin bir güç olması hepimizin amaçladığı bir hedef olmalıdır. İşçi sınıfı bilimine zıt bozguncu akımların gençlik kesiminden tecrit edilmesi çetin bir mücadeleyi gerektirir fakat bu mücadeleden asla kaçınılmamalıdır.

Maoculuğun, anarşizmin, goşizmin ve benzeri ters sapık akımların maskesi düşürülmeli ve onları geniş yığınlara gerçek yüzleriyle teşhir etmeliyiz. Bu mücadelede zaman zaman başarısızlığa uğrasak bile bu bizim moralimizi bozmıyacak ve mücadele gücümüzü olumsuz yönde etkilemiyecektir.. Unutmayalımki gençlik kesiminin işçi sınıfının yanında etkin bir güç haline getirilmesi ancak bu akımların tamamen tecrit edilmesiyle mümkün olacaktır.

Bir önemli noktaya da temas edelim: Maocular :kendileri gibi düşünmeyen herkese «revizyonist» damgasını vururlar. Onlar için bir tek sapma vardır: O da revizyonizmdir. Bu suçlamayı yaparken güttükleri amaç kendilerinin doğru yolda olduklarını sözümona göstermektir. Onları ciddiye alıp bu suçlamalarına hedef olmamak için mücadeleden kaçınmak yanlıştır. Çünkü revizyonizmi biz onlardan öğrenecek değiliz. Sağ ve «sol» revizyonizmi sosyalizmin ustaları açık bir şekilde eleştirmiş tanıtmışlardır.

Bu arada kararsız, tereddütlü olanlar mevcuttur. Ters akımlarla mücadeleye girerken bunları da onlar gibi karşımıza almayacağız. Aksine onları doğru yola çekecek ve böylece ters akımların etkisinden kurtarmağa çalışacağız.

Sonuç olarak diyeceğimiz şudur; Baştan beri evrensel bir sapma olan maoculuğu ve benzeri akımları gençlik kesiminden tecrit edip sosyal demokratından sosyalistine kadar tüm gençliğin birliği sağlanmalıdır. Bu genel doğrunun bilincinde olduğuna inandığımız **İLERİCİ GENÇLER DERNEĞİ (İGD)**'ne verdiği aktif uğraşı yüzünden tebrik eder, bundan böylede aynı azim ve sebatla uğraşına devam edeceğine olan inancımızla, başarılar dileriz.

N. Nuray — H. Mert
Ankara

bizim köşemiz

GÖMLEĞİM

O sabah
İşe giderken
Onu
Sen giydirmiştin sırtıma.
Akşam dönüşte
Kar yağıyordu.
Masada
Dumanı buram buram
Tarhana çorbam
Şal örneği
Bir elbise giymiştin
Kolları dirseklerinde
Yaptığın resimler kadar güzeldin.
Kapı.
Çalınmadan açıldı.
Ayak gürültüleri,
Fem kapakları açık
Tomsonlar.
Kitaplar darmadağın
Heryer darmadağın
Ellerim kelepçelenirken
Sana baktım
Duvara dayanmış
Gururdan bir heykel gibiydin, dimdik
Gözgöze seviştik
Motor sesi ve yollar.
Dün iddianame dağıttılar
Beni de asacaklar.
Bilirsin
Asılanı soymazlar
Oraya iki şey götüreceğim:
Üzerinde
Ellerinin izi olan gömleğim
Ve davam.
Ölüm ölümdür
Nasıl olursa olsun
Bil ki,
Benim ölümüm
Bayram yerine giden bir çocuk gibi
Sevinçli ölüm
Üzülme, gülüm.

SEYFİ BABA

23 NİSAN'LAR VE ANLAMI

Halkımız tarafından o dönemde «yedi düvel» olarak adlandırılan saldırgan emperyalist güçlere karşı verilen ulusal kurtuluş savaşına bütün halk yığınları aktif bir biçimde katılmıştı. İşçiler, köylüler, gerek cephe önünde, gerekse cephe gerisinde ulusal bağımsızlık, özgürlük ve halktan yana demokratik bir düzen için kanıyla - canıyla savaşmıştır. Emperyalist saldırganlara karşı sosyalistler, yurtseverler omuz omuza dövüşmüşlerdir.

Ulusal kurtuluş savaşı dönemi içerisinde TBMM'nin açılış tarihi olan 23 Nisan 1920'nin özel bir önemi vardır. Çünkü bu kurum, kurulduğu tarihten itibaren ulusal kurtuluş savaşının siyasal odağı işlevini görecektir. Gerçi TBMM içerisinde, hain İstanbul Hükümeti ile, gerici güçlerle işbirliği yapan veya işbirliği yapmaya sürekli eğilimli temsilciler bulunmakla birlikte, halktan yana, iç ve dış gericiliğe karşı olanlar da vardı.

TBMM'nin ilk kuruluşundan bu yana 56 yıl geçti. TBMM'nin kuruluş günleri, her yıl, «23 Nisan Ulusal egemenlik ve çocuk bayramı» olarak kutlanagelmektedir. Ama bugün, gerçekten «ulusal egemenlik» ten sözedebilirmiyiz?

Ulusal kurtuluş savaşının sıcak koşullarında ve daha sonra burjuvazi, sosyalistlere, ilericilere karşı yıldırıcı, kıyımcı bir politika izlemiş; emekçi halkın, demokratik bir toprak reformu, halktan yana bir düzen isteğine sırt çevirmiştir. Ulusal kurtuluş, sosyal kurtuluşla tamamlanamadığı için ülkemiz, 1945'lerden sonra tekrar emperyalist güçlerin pençesine düşmüştür. Türkiye; NATO, CENTO gibi emperyalist örgütlere bağlanmış, ABD ile yapılan ikili anlaşmalarla ulusal bağımsızlık ayaklar altına alınmış, ABD ve NATO üsleri birer karayılan gibi gelip bağrımıza oturmuştur. Kısacası, ülkemizin getirildiği şu noktada ulusal egemenlikten sözetmek ola-

(Devamı 11. sayfada)

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ YİĞİT ÖNDERLERİNDEN

İBRAHİM GÜZELCE ARAMIZDAN AYRILDI

DİSK Genel Sekreteri İbrahim Güzelce'yi 11 Nisan sabahı yitirdik. Bu kayıp sadece işçi sınıfı için değil; tüm emekçiler, ulusal bağımsızlıktan, özgürlükten, barıştan, demokrasiden yana tüm güçler için büyük bir kayıptır.

Her zaman için saygıyla anılacak olan İbrahim Güzelce'nin mücadele dolu yaşamı 7.9.1922'de İstanbul'da başlar. İlk okuldan sonra Meslek Okuluna devam eden Güzelce buradan mürettip olarak mezun oldu. Zorunlu hizmetini tamamladıktan sonra İstanbul'a döndü. 1940 yılında İstanbul Basın Teknisyenleri Sendikası'nın üyesi olarak sendikal eylemlere katıldı. Güzelce, 1948'de İstanbul Basın Teknisyenleri Sendikası'nın Genel Sekreterliğine seçildi. Sendika, daha sonra Türkiye Basın Sanayii İşçileri Sendikası (BASIN - İŞ) adını aldı. İbrahim Güzelce, BASIN-İŞ'in 1963 - 1967 yılları arasında Genel Başkanlığını yaptı. 1961 yılında kurulan eski Türkiye İşçi Partisi'nin kurucuları arasında yer aldı. Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, 13 Şubat 1967 yılında kurulurken, Basın - İş adına kuruluş bildirisini İbrahim Güzelce imzalıyordu. Güzelce kuruluştan sonra DİSK'in ilk Genel Sekreterliğine seçildi. 1968 yılından 1971 yılına kadar Berlin'de Telegraf Gazetesinde mürettip olarak çalıştı ve 1971 - Mayıs 1975 arasında Alman Sendikalar Birliği, Berlin Yabancılar Bürosunda danışman olarak görev yaptı. 21 Mayıs 1975 tarihinde toplanan DİSK 5. Genel Kurulu İbrahim Güzelce'yi yeniden DİSK Genel Sekreterliğine seçti.

Güzelce'nin, çeşitli tarihlerde DİSK yayınlarında, yurtiçinde ve yurtdışındaki sendikal yayınlarda ve günlük gazetelerde yayınlanan yazıları bulunmaktadır. Güzelce'nin bu arada 1949 - 50 yılları arasında edebiyat dergilerinde öyküleri de yayınlanmıştır. İbrahim Güzelce'nin son yazısı DİSK'in hazırladığı «1 Mayıs, Dünya İşçilerinin Birlik - Mücadele - Dayanışma Günü» broşürüne yazdığı önsözdü.

Ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımına daha birçok katkılarda bulunabileceği bir yaşta aramızdan ayrılan Güzelce'nin cenazesi emekçilerin elleri üzerinde kaldırıldı. 14 Nisan Çarşamba günü sabahın erken saatlerinden başlayarak guruplar halinde Merter'deki DİSK binasına giden işçiler, katafalkın önünde saygı duruşunda bulundular. **Öğle saatlerine doğru Hürriyet Meydanı dört bir yandan gelen işçiler, emekçiler, ilerici, yurtsever öğrenciler, aydınlar tarafından doldurulmuştu.** İşçiler, işyeri ve sendika flamaları altında düzenli guruplar halinde alana akıyorlardı. Hürriyet meydanı bu güne dek bu kadar çok insanı birarada görmemişti. Onbinlerin doldurduğu alanda, işçiler, yurtsever öğrenciler, demokratik kuruluşlar üyeleri en ufak bir düzensizliğe meydan vermeden yerlerini alıyorlardı. Önde Güzelce'nin resmi, çelenkler ve cenazenin bulunduğu kortej Topkapı'ya doğru yola çıktığında alandakilerin sayısı 70 bini bulmuştu. DİSK'e bağlı ve bazı bağımsız sendikalarla işyerleri, başta Ecevit, Ülman ve Baykal olmak üzere CHP yöneticileri ve çeşitli demokratik kuruluşlar temsilcileri cenazeye katılıyorlardı. **Bu arada İlerici Gençler Derneği (İGD) de flaması altında kortejde yerini almıştı.**

Cenaze ve çelenkler Aksaray'ı geçip Vatan Caddesinde giderken, kortejin büyük bir kısmı Beyazıt meydanında yürümek için sıralarını bekliyorlardı. Üç saattan fazla süren yürüyüş sonunda Topkapı mezarlığına gelindi ve Güzelce toprağa verildi. Burada bir konuşma yapan DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler Güzelce'nin Türkiye işçi hareketine katkılarını ve DİSK'in bugünkü yerine gelmesinde Güzelce'nin payını belirtti. Türkler, Güzelce'nin anısının DİSK'in mücadelesi içinde yaşatılacağını söyleyerek sözlerine son verdi. **Konuşmadan sonra işçiler İbrahim Güzelce'nin mezarına karanfiller attılar ve 70 bin kişi sessizce dağıldı.**

İşçi sınıfımızın yüz yılı aşan zorlu savaşımında birçok önderler çıkmıştır. Güzelce bu önderlerin önde gelenlerinden biridir. İşçi sınıfının savaşımı nihai zafere doğru giderken İbrahim Güzelce'nin anısını her an kalbimizde taşıyacağız. İşçi sınıfının Özgürlük, Barış, Toplumsal İlerleme savaşımındaki yiğit neferini gençlik unutmayacaktır.

KAPİTALİZMİN KRİZİ

İBRAHİM GÜZELCE

Türkiye İşverenler Sendikası Genel Sekreteri Rafet İbrahimoğlu'nun da katıldığı Lizbon'da kapitalist Avrupa işveren örgütleri temsilcilerini biraraya getiren toplantıda alınan kararlar bütünüyle işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin yaşam ve çalışma koşullarını daha da ağırlaştırıcı niteliktedir. Bu toplantının esas amacı, «ekonomiyi yeniden canlandırma» gerekçesinden öte, ulusal ve uluslararası kapitalist tekellerin sermaye yoğunlaşmasını hızlandırmak, kâr oranını yükseltmek ve sömürüyü daha da şiddetlendirmektir.

Kapitalist sistemin, tekelci devlet kapitalizminin dünya çapındaki buhranı genelleşmiş olarak devam etmektedir. Çok uluslu tekeller ve iktidarları, kendilerinin yarattıkları buhranın sonuçlarını emekçi kitlelerin sırtına yüklemek istiyorlar. Bu doğrultudaki planlarının uygulaması olarak da önce ücret «artışlarına ve satın alma gücüne saldırdılar. İç tüketimi kısarak ihracata yöneldiler. İkinci olarak, fabrikaları belirli sürelerde kapayarak kısmi işsizlik yarattılar. Fakat, aynı zamanda daha az işçiyle daha çok iş yapmaya yönelik tedbirler aldılar. Yani, ücretleri sabit tutarak üretim hızını arttırdılar. (...)

Temelde, enflasyon hızının artmasına sebep olan büyük sermaye, kar oranını yükseltmiş, çalışan kitlelerin, ücretlilerin yoksullaşma sürecini hızlandırmıştır. Sadece bununla yetinmeyen büyük sermaye, kapitalizmin buhranının sonuçlarına değil, nedenlerine de HAYIR diyen halk kitlelerine karşı yönelttiği baskı ve ve zorbalığı yoğunlaştırarak, demokrasi ve özgürlükleri hedef alan düşmanca tavrını açıkça ortaya koymuştur. (...)

İşçi sınıfımızın sadece sınıf ve kitle örgütü olarak değil, fakat ulusal ve demokratik bir örgüt olarak da DİSK, Batı Avrupa kapitalist tekelleri temsilcilerinin, halkların çıkarlarına ve ulusal gelişmeye karşı aldıkları kararların yerine, emekçi kitlelerin yaşama düzeyini yükseltici, ekonomiyi gerçekten canlandırıcı, enflasyona karşı gerçekçi tedbirler önermektedir.

— Ücret artışlarının fiyat artışlarının önüne geçmesi ve asgari ücretin aile geçim endeksine göre ayarlanması,

— Paranın değerinin korunması ve satın alma gücünün yükseltilmesi,

— Temel tüketim maddelerinin üretiminin hızlandırılması ve iç tüketime ağırlık verilmesi,

—Haftalık çalışma süresinin, ücret kaybı olmadan 40 saate indirilmesi,

— Fiyat artışlarına son verilmesi,

— Tarımsal ürün taban fiyatlarının yükseltilmesi,

— İthalat ve ihracatın, bankaların, sigorta şirketlerinin, büyük sanayi işletmelerinin millileştirilmesi,

— Çalışanların; işyeri yönetimine, sendikaları aracılığıyla katılmalarının sağlanması,

— Ulusal çıkarlarımızı gözeten, başta komşularımızla olmak üzere, tüm ülkelerle karşılıklı güven ve işbirliği temeline dayalı yeni ekonomik, kültürel ve siyasal ilişkilerin geliştirilmesi; bağımsızlıkçı, barışçı ve onurlu bir dış politika izlenmesi; NATO ve CENTO'dan çıkılması; tüm ikili anlaşmaların yırtılması.

Sınıf ve kitle örgütü, aynı zamanda ulusal, demokratik bir örgüt olan DİSK, Türkiye İşverenler Sendikası Genel Sekreteri Rafet İbrahimoğlu'nun da katıldığı, Batı Avrupa İşveren Örgütlerini Lizbon'da biraraya getiren toplantıyı ve bu toplantıda alınan kararlar, başta halkımız olmak üzere, tüm Batı Avrupa halklarının yaşama ve çalışma ko-

(Devamı 11. sayfada)

1 MAYIS

Sevgili Dostlar,

Bazı tarihler, olaylar vardır, unutulmaz. Belki biz görmemişizdir, yaşamamışızdır. Belki de başka bir ülkede doğmuştur. Fakat öylesine derin ve kalıcı etkiler bırakmıştır ki yüzyıllar sonra bile, sanki yaşanmışcasına hatırlanır. Artık, etle kemik gibi varlığımızın ayrılmaz bir parçası olmuştur. Onu yok etmeye, karalamaya veya saptırmaya çalışmak mümkün değildir. Çünkü, bu gibi olaylar milyonlarca insan tarafından benimsenmiş ve gelişen, büyüyen maddi bir güç haline gelmiştir. Hele temelinde yatan nedenler, bugün hâlâ daha pek çok ülkede halkların varlığını tehdit ediyorsa bu tarihlerin değeri ve çağdaşlığı birkez daha artar. İşte 1 Mayıs tüm emek dünyası için bu tarihlerdendir. (...)

1976'nın 1 Mayıs'ı sosyalizmden yana değişen böyle bir dünyada kutlanacak. Türkiye işçi sınıfının 1 Mayıs'tan koparmak, emek dünyasından koparmak demektir. Kimsenin gücü yetmez buna. 1 Mayıs grev değildir. 1 Mayıs tüm dünya emekçilerinin uluslararası birlik ve dayanışmalarını gösterdikleri bir gündür. 1 Mayıs, birleştiğinde dünya emekçilerinin yenilmez gücünü burjuvaziye dayattığı ve tüm çalışanlara örnek olduğu bir gündür. 1 Mayıs «Bahar ve Çiçek Bayramı» değildir. O gün, kırlarda eğlenmeyi, çiçek toplamayı biz burjuvaziye ve sınıf uzlaşmacısı sendikalara, Türk-İş'e bırakıyoruz.

(Şubat 1976 DİSK, 1 Mayıs broşürüne önsöz'den)

DEV-LİS BAŞKANI REMZİ COŞKUN :

"ORTA ÖĞRETİMDE SIKI YÖNETİME SON!"

● **DEV - LİS'in kuruluş nedenleri, amaçları, çalışmaları konusunda okuyucularımızı biraz aydınlatırmısınız?**

DEV - LİS'in kuruluş nedenlerini açıklamaya başlamadan önce nasıl bir ortamda yaşıyoruz? Bu sorunun cevabını verelim.

Toplumların tarihi, ezilenlerin ezenlere karşı verdiği mücadelelerin tarihidir. Günümüzde ezenleri ve sömürenleri temsil eden emperyalizm, özellikle ABD emperyalizmdir. Emperyalist güçler, çıkarları uğrunda yoksul ulusları boyunduruk altında tutmaktadır. Yurdumuz Türkiye, ABD emperyalizmine bağımlıdır. Bu bağımlılık ilişkileri, bir avuç yerli işbirlikçi burjuvazinin çıkarı uğruna, halkımıza ihanet etmesi pahasına sürmektedir. Emperyalizme bu bağımlılık çerçevesi içerisinde yerli işbirlikçi burjuvazinin işçiler, köylüler ve tüm emekçiler üzerinde uyladığı baskı ve terör düzeni, genel olarak gençlik, özel olarak ortaöğretim gençliği üzerine yansımaktadır.

İşte DEV - LİS, ortaöğretimdeki bu faşist baskıların durdurulması, gerici eğitim sisteminin kaldırılması, bu doğrultuda DEMOKRATİK LİSE mücadelesinin verilmesi amacıyla kurulmuştur. Çalışmalarımız, tüzüğümüzün ikinci maddesinde belirttiğimiz doğ rultuda sürmektedir. İkinci maddemiz aynen şöyledir: «İstanbul'daki tüm öğretim gençliğinin sosyal ve kültürel alanda faaliyette bulunmalarını öğrenciler arasında gerçekçi ve yurtsever dayanışma ve birliğin gerçekleştirilmesini ve bu suretle yurdumuz gerçeklerine uygun kişiler olarak yetiştirilmesini amaçlar. Dernek amacını gerçekleştirmek için sosyal ve kültürel alanlarda faaliyette bulunur. Konferans, tiyatro, seminer, folklor gösterileri düzenler, üyeler arasında birlik ve dayanışmayı geliştirir ve yürütür.»

● **Ortaöğretim gençliğinin sorunları, genel olarak gençliğin sorunlarından ayrılmamakla birlikte kendine özgü bazı sorunları olduğu bilinen bir gerçektir. Sizce, genel olarak bu sorunlar nelerdir?**

Ortaöğretim gençliğinin sorunlarını tüm gençliğin sorunlarından ayırmamakla beraber, özel sorunlarını şöyle sıralayabiliriz:

12/11/1975 tarihli 15410 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Ortaöğretim Disiplin Yönetmeliği, ortaöğretimde adeta bir sıkıyönetim baskısı yaratmayı amaçlamaktadır. Bu yeni yönetmelik liselerde:

1 - Gazete, kitap, dergi vs. yayınların okunmasını ve taşınmasını yasaklamıştır. Bu tür baskılar ile geleceğin mirasçısı bulunan gençlerin dünya ve ülke sorunlarını öğrenmeleri ve görmeleri engellenmek istemektedir. Fakat gün geçtikçe toplumsal olaylar gün ışığına çıkmaktadır. Bu çıkışı da liselerde, gazete dahi okutmamakla sağlamaya çalışan egemen güçler engel olamayacaklardır.

2 - Ortaöğretim kuruluşları içinde yer alan bazı özel veya resmi okullarda ÖĞRENCİ BİRLİĞİ ve TEMSİLCİLİĞİ olmasına rağmen ortaöğretim kurumlarının büyük çoğunluğunda öğrencilere bu haklar tanınmamaktadır. İlerici ve yurtsever öğrencilere düşen en önemli görevlerden biriside ÖĞRENCİ BİRLİKLERİNİN kurulması uğrunda mücadeledir.

3 - Disiplin yönetmeliğinin 5 madesinin -U- bendi gereğince, öğrenciye, öğretim saatleri dışında toplu gösterilerde bulunmuşsa afiş, pankart taşımışsa, bildiri dağıtmışsa veya herhangi bir olaya -toplumsal olsun, olmasın- karışmışsa okul müdürü kendi şahsi kanaatiyle ceza verebilecektir. Günümüzde de öğretmen kıyımlarının olduğu şu dönemde bu ceza mekanizmasının nasıl işleyeceğini uzun uzun anlatmaya gerek yoktur. Hergün bu olayları gerek içinde yaşadığımız liselerde gerekse basın - yayın organlarından okumaktayız ve görmekteyiz.

4 — Yine disiplin yönetmeliğinin 55. maddesi uyarınca Milli Eğitim Müdürü, sözde kişisel kanaatiyle bir öğrenci hakkında ceza verebilmektedir. Oysa burada söz konusu olan, kişisel kanaat değil Milli Eğitim Müdürünün siyasi eğilimlerine bağlıdır.

5 — 9. Milli Eğitim Şurasında kabul edilmiş olan sınıf geçme yerine ders geçme sistemi gerici ve bozuk eğitim sisteminin uygulayıcıları tarafından deneme safhasına dahi konmamıştır.

6 — Yüksek öğrenime geçişin olması, liseli öğrencilerin açıkta kalmaması 9. Eğitim Şurasında kabul edilmesine rağmen temeldeki ekonomik yapının bozuk olması ve egemen güçlerin işlerine öyle gelmesi nedeniyle yüzbinlerce liseli genci yüksek öğretimden yoksun bırakmışlardır. Ayrıca yüzbinlerce gencin gelecekleri karanlıktır.

● **Demokratik hakları uğrunda ortaöğretim gençliğinin eylem birliği zorunludur. Ayrıca, ortaöğretim gençliğinin Demokratik lise mücadelesini genel gençlik hareketi ile uyumlaştırmak gerekir. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?**

Ortaöğretim gençliğinin hareket birliğini sağlamak konusunda Dev - Lis'in görüşleri şunlardır:

Gençliğe baktığımızda, gençliğin bir sosyal sınıf olmadığını, toplumdaki çeşitli sosyal sınıfların genç kuşaklarının bir bileşkisi olduğunu öğrenmekteyiz. Öğrenci gençlik, gençlik kesimlerinin içerisinde yapısı en karmaşık olan kesimdir. Çünkü toplumdaki, çeşitli sosyal sınıfların, genç kuşakları öğrenci gençlik içersinde kendilerini temsil ettirirler. Öğrenci gençlik içerisinde işçilerin, köylülerin, esnafların, memurların, orta büyüklükteki işletmelere sahip burjuvaların çocuklarına rastlamak mümkündür. Öğrenci gençlik içersinde bulunan ortaöğretim gençliği içersinde, öğrenci gençliğin yapısından dolayı çeşitli eğilimler vardır. Bugün orta öğretim gençliği içersinde gerici karakter oynıyan faşist eğilimler azınlıktadır. Emperyalizm ve uzantıları özellikle son günlerde yaptıkları baskılar ve eğitimdeki değişiklikler ile ortaöğretim gençliğini faşistleştirmek istemektedirler. Fakat egemen güçlerin bütün çabalarına rağmen faşist eğilimler liseli gençlik içersinde gelişmemektedir. Bizim için orta öğretimde hareket birliği ilerici ve devrimci öğrenciler arasındaki eylem birliğidir. Ve bu eylem birliğinin temelini anti - emperyalist, anti - faşist ve gerici, bozuk eğitime karşı mücadele teşkil etmektedir. Devrimci hareket içerisindeki ideolojik ayrılıklar orta öğrenim gençliği içerisine de yansıdığı görülmektedir. Ve bu ayrılıklar belli ölçülerde orta öğrenim gençliğinin hareket birliğini engellemektedir. Biz bu etkileri doğal kabul ediyoruz. Ancak şunu da eklemeyi ihmal etmiyoruz;

Her siyasi çizgi, aşağı yukarı, demokratik kitle örgüt anlayışını ilkede doğru tesbit etmekle başlıyor. Fakat pratikte çoğu kez siyasi çizgi hesaplarından kurtulamıyor. Şu da bir gerçektir ki, biz ona inanıyoruz, sosyal pratik toplumun bütün kesimlerinde yanlış eğilimleri tasfiye ettiği gibi orta öğrenimde de tasfiye edecektir. Günümüzde son orta öğrenim mücadelelerine baktığımızda hızlı bir şekilde, yanlış eğilimlerin tecrit olduğunu görüyoruz. Biz Dev - Lis olarak her ne pahasına hareket birliğine inanmıyoruz, soruna tüm anti - faşist, anti - emperyalist güçlerin eylem birliği açısından bakılması gerektiğini kabul ediyoruz. Bu birliğin sağlanması yolunda atılacak her ciddi atılımlarda Dev - Lis yerini alacaktır.

● **Gerici güçler faşist bir tırmanışa geçmişlerdir. Faşist tırmanışı geriletmek, giderek yok etmek için tüm demokratik güçlerin eylem birliği kendini dayatmıştır. Bu konuyu nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Dikkat gerektiren günler yaşıyoruz, oyun yine 12 MART OYUNUDUR. Ülkemizde açık faşizme geçmek için yeni yeni tertipler düzenlenmektedir. Amerikan emperyalizmi ve yerli işbirlikcilerin, CİA'sıyla KONTR - GERİLLA'sıyla hazırladıkları bu oyunların amacı, ipliği pazara çıkan MC iktidarının yolsuzluklarını, cinayetlerini ve pisliklerini gizlemek ve egemen güçlerin sömürü çarkını daha iyi çevirebilmek içindir. Yine egemen güçler toplumun bütün kesimlerinde gelişen ilerici, yurtsever harekete karşı umudunu sıkıyönetime bağlamıştır.

MC adı ile halkımızın karşısına çıkan MC iktidarı bir avuç dolar uğruna vatanımızı Amerikan emperyalizmine parsel parsel satmaktan çekinmemiştir. Ancak halkımız «parlamenter faşizm» şartları altında dahi Amerikan emperyalizmi ve faşizmini gün geçtikçe daha iyi tanımakta ve onlara karşı daha aktif bir mücadeleye girmektedir.

Fakat bu açık faşizm tehlikesinin tam anlamıyla önlenebilmesi ve gerici güçlerin karanlık emellerinin yok edilebilmesi için halk kitlelerinin aktif bir şekilde ANTİ - FAŞİST, ANTİ - EMPERYALİST mücadele vermesi gerekmektedir.

Biz DEV - LİS olarak açık faşizme geçişin engellenebileceği ve toplumun bütün kesimlerinin vereceği mücadele ile **FAŞİZME GEÇİT VERİLMEYECEĞİ** düşüncesindeyiz. Ve anti - faşist, anti - emperyalist mücadelede halkımızın daima yanında yer alacağız.

YAŞASIN HALKIMIZIN BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ MÜCADELESİ.

YAŞASIN DEV - LİS'teki ÖRGÜTLÜ, DEMOKRATİK LİSE MÜCADELEMİZ.

söyleşi

DOST OKURLAR!

İLERİCİ Yurtsever GENÇLİK, yayın hayatının ilk 6 ayını doldurmak üzeredir. 15 günlük bir yayın organı için oldukca kısa sayılabilecek bu dönem, bizler için zorlu sınavlarla geçti. Gazeteyi başlangıçta belirlenen ilkelere bağlı kalarak, düzenli bir biçimde çıkarmak, hiç de kolay bir çaba olmadı... Her gazetenin yayımı, bu alanda belirli bir birikimi gerektirir. Oysa bizler bu birikimin gerektirdiği bilgi ve deneylerden yoksunduk başlangıçta. Bu nedenle gerek teknik gerekse de bütünsel yayın politikası açısından konulan hedefler henüz gerçekleşemedi. Ve daha da önemlisi, bunu gerçekleştirmenin asgari -bizler için azami- koşulu olan maddi sorunlar bütün ağırlığı ile duruyor karşımızda. Kısaca belirtirsek, Gazetenin teknik işlerinden yazılarının hazırlanmasına, maddi finansmanından dağıtımına kadar her konuda sayısız zorluklarla savaşmak zorunda kaldık ve kalmaktayız.

Kuşkusuz bütün bunlar, ülkemizde ilerici basın organlarının durumları ve sorunlarıyla yakından ilgilidir. Basım ve dağıtımda tekelciliğin egemen olduğu kapitalist ülkelerde, basın özgürlüğü, üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin da yattığı sınırlamalara bağımlı kılınmıştır. Hele ilerici basına karşı yöneltilen baskı ve saldırılara hergün bir yenisinin eklendiği ülkemizde, işçi ve emekçi sınıfların, halkımızın çıkarları doğrultusunda yayın sürdüren basın organları da ha çetin koşullar altındadır. Basın özgürlüğü, düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün hem ayrılmaz bir parçası ve hem de onun somut bir göstergesi olmaktadır.

Doğal ki, bütün bu zorlukların üstesinden gelmede, bizler için tek dayanak, okurların gösterdikleri canlı dayanışma oluyor. Militan bir okuyucu kitlesi olmayan ilerici bir yayın organının yaşama şansı da yoktur.

İYG, ilk sayısından bu yana satış ve abonelerinde sürekli bir artış kaydetti. Dağıtımın yetersizliği nedeniyle daha çok okurlarımızın çabalarıyla gerçekleşen bu artış, İYG'ye gösterilen ilginin somut bir kanıtı oldu. Kısa sürede, gençliğe yönelik bir yayın organı için son derece önemli ve aynı zamanda anlamlı sayılabilecek bir tiraj elde ettik. Bu durum, başlı başına itici bir güç olmaktadır bizler için...

İYG ile okurlar arasındaki ilişki ve bunun hangi düzeyde olması gerektiği, kuşkusuz başlı başına bir sorundur. Buna ilerideki sayılarımızda değinmeye çalışacağız. Okurlarımıza burada iletmek istediğimiz, sorunun dağıtım ve finansmanla ilgili yanlarıdır.

1 — İYG, başlangıçtan bu yana her sayının kendi kendini finanse etmesi ilkesine göre çıkarılmaya çalışıldı. Gazetenin satışı, ken-

(Devamı 11. sayfada)

NAKLİYAT İŞÇİLERİ AĞIR İŞ KOŞULLARINA KARŞI DİRENİYOR !

Nakliyat kolunda çalışan işçilerin birçok yerde sendikasız olduğu, bazı işyerlerinde de patron tarafından kurulan sendikalarla işçi haklarının çiğnendiği bilinmektedir. Bunun için yeni yeni sendikalaşma çabaları içinde bulunan nakliyat işçilerinin sorunlarına eğilmek istedik. İstanbul Taşlıtarla'da Ünilever Firmasının G. A. Baker Şirketinde Devrimci Nakliyat - İş Sendikasına bağlı 24 işçi çalışma koşullarını protesto ederek greve başladılar. Patronun kanunsuz lokavt ilan etmesine karşı işçiler yasal hakları olan grev silahını kullanmaktalar. Boşaltma, depolama yapılmadığı için fabrikada üretim tamamen durmuş bulunmaktadır.

İşçi temsilcisi Cemal Saydık ve diğer işçilere sorular yönelttik:

İşyerinde kaç işçi çalışmaktadır? Kaç gündür grevdesiniz?

İşyerinde bizim kolumuzda nakliyat yapan 24 işçi çalışmaktadır. Grevin 24. günündeyiz.

Greve gidiş sebepleri nelerdir?

Biz burada bütün sosyal haklardan mahrum olarak çalışmaktayız. Hiçbir hakkımız yok. Patrona ilettiğimiz taleplerde askerlik, çocuk, yol, giyim parası, bayramlarda izin, yakacak parası, sigorta olmak gibi isteklerimiz vardı. Aramızda 14 senelik işçi var. 4 senelik sigortalı olarak çalışıyor. Biz sigortalı olarak çalışmak istediğimizi patrona direttik. Patron taleplerimizin hiç birini kabul etmedi.

Genç işçiler çoğunluktamıdır? Genç işçilerin bugün bazı talepleri vardır, eşit işe eşit ücret, ağır iş şartlarının hafifletilmesi gibi, bunlar hakkında neler düşünüyorsunuz?

Bizim iş bedenen yorucu olduğundan genç işçiler çalışmaktadır. Halen çok ağır şartlar altında çalışmaya zorlanıyoruz. Fabrikaya günde 50 kamyon yaklaşık 500 ton mal geliyor, bütün bu malları 24 işçi boşaltıp içeri taşımakta. Hiçbir makina olmadan, bedenen çalışarak, yemek molası, sigara molası olmadan sabahtan, akşama kadar mal indirip yüklüyoruz. En aşağı 3 - 4 tane doldurma boşaltma makinası alınmasını talep ettik. Eşit işe eşit ücret ilkesinin kabul edilmesini istemekteyiz. Yövmiyemiz 70 TL sı, buda kesilerek 54,70 TL sına iniyor. Haftanın 5 günü çalışmaktayız. Yaptığımız işin karşılığını alamamaktayız. Patron bodroları kendi tanzim edip bodroya imza atmadan para dağıtıyor. Asgari ücret falan söz konusu değil. Çalıştığımız şirketin merkezi Londra'da bulunmakta. Merkezden Türkiye'de çalışan işçiler için 280 TL sı yövmiye gönderilmekte. Araya giren taşaron firmaya, işveren, işçiyi 180 TL sına çalıştırır diyor. 100 TL sını kendi alıyor, geriye kalanı taşaron firma alınca bizim elimize 70 TL sı geçiyor.

Emekçi çocukların eğitimleri, çocuk işçi çalıştırılmasının önlenmesi, 18 yaşındakilere oy hakkı konusunda ne söylemek istersiniz?

Çocuklarımızın eğitimi için şimdiye kadar para alamadık, bu paranın verilmesini patrondan talep ettik. İşyerinde çocuk işçi çalışmıyor. Diğer fabrikalarda da çocuk işçi çalıştırılmasına karşıyız. 18 yaşındaki bir kimse yargıç karşısına çıkıp hüküm giyiyorsa ona oy hakkı da verilmelidir. Düşünce özgürlüğünü kısıtlayan 141 - 142 - 146 ıncı maddeler de kaldırılmalıdır.

Grev yerinde moral ve dayanışma nasıldır?

Arkadaşların moralleri iyidir. Yalnız maddi bakımdan sıkıntımız var, grevi kendi olanaklarımızla sürdürüyoruz. Basın ve diğer kuruluşlar bize ilgi göstermiyorlar. Önümüzdeki günlerde bir gece tertipleyerek tüm demokratik güçleri davet edeceğiz.

Her grev okuldur ilkesinden hareket ederek bu okulda neler öğrenmektesiniz.?

İşçi arkadaşlarla eğitim çalışmaları yapıyoruz. Sendikadan gelen eğitimcilerle bilmediğimiz konuları, işçilerin hakların nasıl alabilecekleri, işverene karşı mücadelelerinin şekillerini öğrenmekteyiz.

Günümüz de yurdumuzda olup bitenler ve halkımızın bağımsızlık, demokrasi mücadelesinde işçiler ve tüm ulusal demokratik güçler neler yapmalıdırlar? İşçi - gençlik dayanışması nasıl olmalıdır?

Günümüzde MC iktidarı öğrencilere, işçilere, öğretmenlere saldırmakta, memurları sürmektedir. Faşist baskıları arttırarak yükselen bağımsızlık, demokrasi kavgasını önlemek istemektedir. Bunun için bütün demokratik güçler birleşip tek bir yumruk haline gelmelidir.

İşçi - öğrenci - köylü gençlik bir merkezde toplanmalı, dağınıklığa son vermelidir. Gençlik işçi sınıfı hareketinin önünde değil, onun yanında, omuz omuza mücadele vermelidir. Gençlik; işçi sınıfının yanında olduğunu söyleyen, aslında işçi sınıfı hareketine düşman bozguncu akımlara karşı uyanık olmalıdır. Bunların gerçek yüzlerini açığa çıkarmalıdır.

TÜRK-İŞ KONGRESİ SERMAYENİN EGEMENLİĞİ İLE BİTTİ FAKAT SINIF MÜCADELESİ SÜRÜYOR

Türk-İş Kongresi işçi sınıfımız ve halkımız adına olumlu bir karar alamadan başladığı gibi bitti. Tunç ve Şide takımı koltuklarını korudular. Sosyal-demokrat sendikacılarla bu takım uzlaştılar. Böylece kongre öncesindeki tahminler doğrultusunda yapısında çok önemli değişiklikler olmadan kongre bitti.

Türk-İş Kongresinde Tunç - Şide takımı ile sosyal-demokrat sendikacılar arasındaymış gibi görünen çatışma gerçekte öyle değildi. Çatışma, emek ile sermaye arasındaydı ve kongre sınırlarını aşıyordu. Ne var ki Kongrede sermaye örgütlüyken emek örgütsüzdü. Kongrenin sonucu bu nedenle önceden biliniyordu. Sonuçta sosyal-demokratlarla, Tunç-Şide takımı arasında uzlaşma oldu; ama emek ile sermaye arasındaki çelişme daha da derinleşti. Çünkü Türk-İş'in tabanını teşkil eden işçiler kongre dolayısı ile başları üzerinde oynanan oyunu açık seçik gördüler.

Kongre bitti ama Tunç - Şide takımı ve sol gösterip sağ vurarak bu ekibe destek olanların içindeki korku bitmedi, daha da büyüdü. Gördüler ki, işçi sınıfının «sınıf-siyasi bilinci» Türk-İş'in çatısı altında üstelik de çok titiz seçilmiş delegasyon içinde bile boy verdi. Türk-İş tabanındaki bilinçlenme ise daha da hızlıdır.

Türk-İş Kongresinde en fazla dikkati çeken şey kongre üstünde kurulan dolaylı dolaysız ağır baskılardı. Baskıların yönü işçi sınıfının gerçek «sınıf-siyasi» mücadelesini gözlerden gizlemek ve MC'ye yönelecek eleştirileri örtbas etmek oldu. Tunç - Şide takımı, sermayenin sözcüsü siyasiler, tekelci burjuvazinin borazanları, bir kısım basın bu konuda ellerinden geleni ardlarına koymadılar. Tunç, dün «sınıflar vardır» diyenleri «vatan hainliği» ile suçlarken artık bunu yapamıyordu. Fakat bu kez de gerçeği başka türlü gizlemeye çalıştı. Kavram kargaşalığından sözederek «biz sınıf kavramını başka türlü anlıyoruz. Demokratik rejimi korumak biçiminde» dedi.

Hemen ardından demokratik rejimin korunmasından ne anlamak lazım geldiğini açıkladı : Çalışma barışının korunması!..

Demirel ise, sanki işçileri ağır baskı ve sömürü altında tutan onlar değilmişcesine, büyük bir vurdumduymazlıkla, pervasızlıkla «neler istiyorsanız bildirin yapalım» diyerek, işçileri alaya aldı. Ve siyasi mücadele verme yolundan çaba harcamalarını önlemek için tehditler savurdu.

Cumhurbaşkanı Korutürk bile kongreye gönderdiği mesajda işçileri ve sendikaları «sınıf kavgasını reddetmeye» çağırıyordu.

Bütün bunlara rağmen kongreden, az da olsa yükselen sesler gerçeği bunların yüzüne haykırdı. Bir delege şöyle diyordu : «Bize sınıf kavgası yapmayın diyorlar, biz sınıf kavgası yapmaya mecburuz. Çünkü bizi yönetenler bize karşı açıkca sınıf kavgası vermektedirler. Parlamentoda bizim ve halkımızın aleyhine yasalar çıkaranlar sınıf kavgası yapmıyorlar mı?»

Türk-İş'in sağcı ve sarı yönetici kliği en fazla, işçilerin siyasete ağırlıklarını koymaları yolundaki istekler karşısında zorlandı. Bu kliğin «siyasi mücadele» adına bulduğu formül ise komikti. Sanırız Türk-İş'in tabanı bu hokkabazlık karşısında derin bir öfke duydu. Türk-İş'in içindeki güçler dengesi belli olduğu halde ve bir partinin desteklenmesi için 2/3 çoğunluğun sağlanamıyacağı besbelli iken böylesine gülünç bir formül getirildi. Desteklenecek bir parti bulunamazsa baş vurulması önerilen yol ise çok daha komik : Seçimlere bir hafta kala bir parti kurmak. **İşçi sınıfımız çok uzak olmayan bir gelecekte böylesi alaylara gereken cevabı vereceği kesindir.**

Kongre bazı gerçekleri elle tutulur, gözle görülür hale getirdi: Burjuvazinin, kongre öncesi ve kongre sırasında işçi sınıfının ileriye doğru atacağı ufacık bir adımın gelişen sınıf mücadelesi şartlarında ne denli önemli bir gelişmeye sebep olacağını pek çok devrimciden daha iyi kestirerek bütün olanaklarını bu yolda seferber ettiği görülmüştür. O kadar ki kongrenin yapıldığı salon bile son derecede dikkatle seçilmişti.

Bu gerçek özellikle devrimci gençlik kesimini çok yakından ilgilendiriyor. İşçi sınıfının sendikal hareketine karşı çok titiz olmayı, sorumluca davranmayı bilmek gerekiyor. Gerçek oyun işçi sınıfı üzerinde oynanmaktadır. Bu oyun çok yönlü ve sinsicedir. Bu nedenle gerçek sınıf ve kitle sendikacılığı yönünde atılan adımları, bu yönden en ufak gelişmeyi var güçle desteklemek burjuvaziye karşı verilen mücadelenin bir parçasıdır. Sekter ve bölücü davranışlar ise kesinlikle burjuvaziye destek verme anlamına gelir.

(Devamı 11. sayfada)

EMEKÇİ GENÇLER ve

KAPİTALİST ÜLKELERDE TEKELLER, GENÇ İŞÇİLERİN EMEĞİNİ BİR YANDAN OTOMATİKLEŞTİRME YOLUYLA, DİĞER YANDAN İŞGÜCÜ SAATİNİ ARTTIRARAK ÇİFT YÖNLÜ BİR SÖMÜRÜYE TABİ TUTMAKTADIR. BÖYLELİKLE, BİLİMSEL - TEKNİK İLERLEMENİN YARATTIĞI OLANAKLARIN İNSANLARIN MUTLULUĞU UĞRUNDA DEĞİL, ONLARI DAHA FAZLA SÖMÜRMENİN BİR ARACI OLARAK KULLANILDIĞINI GÖRÜYORUZ.

Çeşitli çevrelerin, «emekçi gençlik» kavramını yerli-yersiz kullandığını görürüz. Kimileri bu kavramı «işçi gençliğin» yerine kullanır, kimileri de genel olarak «gençliğin» yerine kullanır. Ortaya çıkan sonuç: sınıfsal temeli belirlenmemiş, yuvarlak, muğlak bir kavramdır. Halbuki, işçi sınıfının biliminde «emekçi gençlik» kavramının yeri bellidir. Bu kavram, bir bütün olarak toplumdaki emekçi sınıfların genç kuşakların bileşkesini ifade eder ve bu özelliğinden ötürü de homojen değildir. Daha somut olarak şöyle söylenebilir: Bilindiği gibi, işçi sınıfının bilimi gençliği üç kola ayırır; işçi gençlik, köylü gençlik, öğrenci gençlik. İşte, **«emekçi gençlik»** kavramı genel olarak gençliğin iki kolunu, yani **işçi gençlik** ve **köylü gençliği** kapsar. Hem öğrenci, hem de bir iş de çalışan gençleri de emekçi gençlik kavramı içerisinde düşünmek gerekir.

İşçi gençlik, işçi sınıfının genç kuşağıdır. **«İşçi gençlik, toplumsal gelişmede iki önemli işlevi görür : Hem işçi sınıfının kan tazeleyicisi, nöbet değiştiricisidir; hem de gençliğin en sağlam kesimi olması açısından onların öncüsüdür.** (Gençliğin yolu işçi sınıfının yoludur, DİSK Dergisi, sayı 18)»

«Köylü gençlik ise, bir bütün değildir. Kırsal kesimdeki farklılaşmayı içinde taşır. Tarım işçilerinin, yoksul ve az topraklı köylülerin, orta büyüklükteki işletmelere sahip köylülerin genç kuşaklarının toplamı köylü gençliği meydana getirir. (a.g.m.)»

Bir yaş kategorisi olarak emekçi gençlik kavramı içerisine 16 - 30 yaşları arasındaki işçi ve köylüler alınabilir. (Ancak, özellikle üst yaş sınırının, çeşitli ülkelerin somut durumlarına göre değiştiğini söylemek gerekir. Coğrafi ve bölgesel koşullarla birlikte, gerikalmış çarpık kapitalist yapının getirdiği olumsuzluklar, küçük yaştan itibaren çalışmanın ortaya koyduğu yıpranma vb. nedenler bu değişiklikte önemli birer role sahiptirler. Bu açıdan, örneğin ülkemizde üst yaş sınırını 30 yaşdan aşağı düşünmek gerekir.) Fakat, bizim ülkemiz gibi kapitalist toplulumlarda 16 yaşından küçük olanların da en hayasız, en acımasız bir biçimde çalıştırıldığı, sömürüldüğü herkesin bildiği bir gerçektir. **İşte, 16 yaşından küçük olup fabrikalarda, atelyelerde, çiftliklerde, tarlalarda çalışanlar, «emekçi çocuklar» kavramı içerisine girerler.**

KAPİTALİZM, EMEKÇİ GENÇLERİ VE EMEKÇİ ÇOCUKLARI AMANSIZ BİR BİÇİMDE SÖMÜRMEKTEDİR

Günümüzde kapitalist dünya, emekçi gençlerin ve çocukların en azgın, en gaddar sömürüsüyle nitelendirilir. Bu tatlı kâr kaynağının önemini kavrayan kapitalistler, genç emekçileri üretim sürecine daha çok sayıda sokmağa başlamışlardır. Bunu kolaylaştıran iki etmen özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra kendini ortaya koymuştur : **Birincisi**; bu dönemde doğumların artması; **ikincisi**, bilimsel teknik ilerlemenin yarattığı otomasyonun daha fazla sayıda genci üretim sürecine katılmağa zorlamasıdır. Bu iki etmen, aynı zamanda, kapitalist ülkelerde işçi sınıfının içerisinde genç kuşağın oranının artmasını da beraberinde getirmiştir. İngiltere, Fransa, İtalya, İsviçre ve Federal Almanya'da sanayide çalışan 16-30 yaşları arasındaki gençler, bütün işçilerin % 35 - 40'ını teşkil ediyorlar. Amerikan işçi sınıfının yarısı ise gençlerden oluşmaktadır.

Genel olarak emekçi gençlerin ve çocukların sorunlarına geçmeden önce, işçi gençliğin ve köylü gençliğin kendine özgü sorunlarının hem genel olarak kapitalist dünyada, hem de özel olarak tek tek kapitalist ülkelerde somut koşullara göre farklılıklar gösterdiğini kaydedelim. Bunun objektif nedenleri de yine kapitalist ülkelerin sosyo-ekonomik yapısında gizlidir.

Kapitalist ülkelerde sanayi ile tarımın, kent ile kırın birbirine uyumlu bir biçimde gelişmemesi; tekelleşmenin sanayi alanında daha hızlı olması, bilimsel-teknik ilerlemenin yarattığı genç işgücünün daha yoğun ve çabuk kullanılabilir niteliğinden ve mutlaka daha başka bir çok nedenlerin biraraya gelmesinden ötürü tarım kesiminde çalışanların ekonomik ve sosyal koşulları çok daha zordur.

Kapitalist ülkelerde tarım alanında da tekelleşme olmakla birlikte, genellikle küçük üretimin uzun süre varlığını koruyabildiği bilinen bir gerçektir. Topraklar küçük üretimle parçalandığı için, sermaye ve teknik donanım eksikliği, tarım alanındaki üretimde daha çok insan gücünün kullanılması zorunluluğunu doğurur. Küçük üreticiler insan gücü ihtiyacını, ücretli işçi çalıştıramadığından veya çok az çalıştırabilmesinden dolayı daha çok aile fertlerini çalıştırarak giderir. Onun için, tarım kesiminde çocukların ve gençlerin işgücüne çok sık başvurulur. Tarım alanında yalnız küçük üretimde değil, büyük kapitalist işletmelerde de çocuk ve gençlerin işgücüne sık sık başvurulduğu görülmektedir.

Kırlarda yerleşim düzenin dağınıklığı ve tarım alanındaki üretimin küçük üretimle parçalanmış olması aynı zamanda köylü gençliğin mücadelesini ve kendilerini sömürenlere karşı olan örgütlenmesini geciktirir. Bu, hem tek tek kapitalist ülkeler için, hem de bütün kapitalist dünya için geçerli bir olgudur. Halbuki işçi gençlik, işçi sınıfının ayrılmaz bir parçası olması özelliğinden ötürü, örgütlenme ve mücadele gücü daha yüksektir. **Toplumsal ilerlemede işçi sınıfının öncülüğü nasıl objektif nedenlerle belirlenmişse, yani öncülük görevi nasıl ona «bağışlanmış» (!) bir görev değilse; aynı ölçüde işçi gençliğin de, gençlik hareketinin önderi olması fonksiyonu objektif nedenlerle belirlenmiştir ve bu görev ona «bağışlanmış» (!) bir görev değildir.**

İŞÇİ GENÇLİK, İŞÇİ SINIFININ GENÇ KUŞAĞIDIR. «İŞÇİ GENÇLİK, TOPLUMSAL GELİŞMEDE İKİ ÖNEMLİ İŞLEVİ GÖRÜR: HEM İŞÇİ SINIFININ KAN TAZELEYİCİSİ, NÖBET DEĞİŞTİRİCİSİDİR; HEM DE GENÇLİĞİN EN SAĞLAM KESİMİ OLMASI AÇISINDAN ONLARIN ÖNCÜSÜDÜR.»

GENÇ EMEKÇİLER, ULUSAL VE ULUSLARARASI DÜZEYDE BAĞIMSIZ ÖRGÜTLERİNİ OLUŞTURURKEN HİÇ BİR ZAMAN BU ÖRGÜTLERİNİ SENDİKALARIN KARŞISINA ÇIKARIP «ALTERNATİF» DURUMUNA GETİRMEMEKTE; AKSİNE MÜCADELESİNİ İŞÇİ SINIFININ HAREKETİ İLE SIKICA BAĞLAMAKTADIR.

Kapitalizmin en iğrenç yanlarından birisi de, çocukların çalıştırılmasıdır. Üstelik emekçi çocuklar en ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırıldıkları gibi, hiç bir sosyal güvenceye sahip değillerdir. Emekçi çocuklar, yetişkin işçilerle aynı işi yaptıkları, hatta çoğu zaman daha fazla çalıştırıldıkları halde aldıkları ücretler çok düşüktür. Örneğin, İngiltere'de emekçi çocuklar için özel düşük ücret tarifesi uygulanmaktadır.

Dünyanın pek çok yerinde 12 - 14 yaşlarındaki çocukların gece çalışmaları yasaklanmış değildir. Ülkemizde ise bu konuda yasalarda yeralan bir yasaklama olmakla birlikte pratikte çocuk işçiler gece çalıştırılmaktadır. Amerika Birleşik Devletlerinin bir çok eyaletlerinde çocukların tehlikeli, ağır ve sağlığa zararlı işlerde çalıştırılmasına izin verilmektedir. Örneğin, 20 eyalette 16 yaşındaki gençlerin, 3 eyalette de 14 yaşındaki çocukların yeraltı madencilik işlerinde çalıştırılması serbesttir.

Emekçi çocukların sorunları elbette bunlarla sınırlı değildir. Ülkenin somut koşullarına göre sorunlarının farklılıklar gösterdiğini bilmek gerekir. Kendilerine özgü sorunları bulunmakla birlikte, bunlar, emekçi gençlerin ve bir bütün olarak işçi sınıfı hareketinin dışında düşünülemez. Genç kızların ve kadınların sorunlarını da bu açıdan düşünmek gerekir.

KAPİTALİST ÜLKELERDE EMEKÇİ GENÇLERİN VE ÇOCUKLARIN GENEL OLARAK SORUNLARI VE İSTEKLERİ NELERDİR?

Kapitalist ülkelerde emekçi gençleri ve çocukları tehdit eden en büyük tehlike **işsizliktir.** Bu sorun, çalışmak zorunda bırakılıp da iş bulamıyanları ilgilendirdiği gibi, herhangi bir işde çalışıp da işten atılma tehlikesi ile karşılaşanları da yakından ilgilendirmektedir. Bu tehlike, en gelişmiş kapitalist ülkelerde

EMEKÇİ ÇOCUKLAR

olduğu gibi, az-gelişmiş kapitalist ülkelerde de aynı derecede önemlidir. **Ayrıca, işsizlik tehlikesinin, yetişkin işçilere göre genç işçileri daha büyük ölçüde tehdit ettiğini hemen belirtelim.**

Kapitalist dünya içerisinde en lişmiş ülke olarak bilinen Amerika Birleşik Devletleri'nde işsiz genç işçilerin sayısı, işsiz yetişkin işçilerin sayısından 2,5 kat fazladır. 1971'in ilk çeyreğinde ABD'de zenci gençlerin yaklaşık olarak % 45'inin işsiz olduğu tesbit edilmiştir. Irk ayrımının egemen güçler tarafından körüklendiği bu «hür dünyanın kalesinde» (!) zenci gençler arasında beyazlara göre işsizliğin daha yaygın olması, ne kadar gelişkin olursa olsun kapitalizmin insanlık dışı yüzünü açığa çıkaran çarpıcı bir gerçektir. Aslında gerçek rakamlar, yukarıda verdiğimiz rakamlardan daha yüksektir. Ayrıca, Vietnam'dan dönen 400.000 işsiz asker vardır.

Yine kapitalist İtalya'da her yıl 200 bini aşkın gencin işsiz kaldığı toplamın 1.600.000 kişiye ya da çalışabilen nüfusun % 22'sine ulaştığını görürüz.

Yukarıda değişik ülkeler için verdiğimiz rakamlar ve oranlar aslında yaklaşık olarak tüm kapitalist ülkelerde geçerlidir.

Emekçi gençlerin ve çocukların sorunu yalnız işsizlik veya işten atılma tehlikesi değildir. Daha bir çok sorunlar gençleri büyük ölçüde tehdit etmektedir.

Kapitalist ülkelerde tekeller, genç işçilerin emeğini bir yandan otomatikleştirme yoluyla, diğer yandan işgücü saatini arttırarak çift yönlü bir sömürüye tabi tutmaktadır. Böylelikle, bilimsel-teknik ilerlemenin yarattığı olanakların insanların mutluluğu uğrunda değil, onları daha fazla sömürmenin bir aracı olarak kullanıldığını görüyoruz.

Bir çok kapitalist ülkede işgücü saati yasal olarak haftada 45 saat olarak sınırlandığı halde, emekçi gençlerin ve çocukların çalışma saati çoğu zaman haftada 80 saati bulmaktadır. Emekçi gençler, yetişkin işçilerle aynı işi gördükleri, hatta kimi zamanlar daha ağır işlerde çalıştırıldıkları halde aldıkları ücretler genel olarak yetişkin işçilerin yarısı kadardır. **Kız işçilerin ücretleri ise, genç erkek işçilerden de azdır.** Hatta, ırkçı Güney Afrika Birliği ülkeleri gibi bazı ülkelerde, gençlere eşit ücret verilmesi hakkı yasalarca yasaklanmıştır.

KAPİTALİST ÜLKELERDE SANAYİ İLE TARIMIN, KENT İLE KIRIN BİRBİRİNE UYUMLU BİR ŞEKİLDE GELİŞMEMESİ; TEKELLEŞMENİN SANAYİ ALANINDA DAHA HIZLI OLMASI, BİLİMSEL - TEKNİK İLERLEMENİN SANAYİ ALANINDA DAHA YOĞUN VE ÇABUK KULLANILABİLİR NİTELİĞİNDEN VE MUTLAKA DAHA BAŞKA BİR ÇOK NEDENLERİN BİRARAYA GELMESİNDEN ÖTÜRÜ TARIM KESİMİNDE ÇALIŞANLARIN EKONOMİK VE SOSYAL KOŞULLARI ÇOK DAHA ZORDUR.

saptanmıştır.

Arjantin'de her yıl, aktif hayata giren 150 bin genç insan işsizler kesimine katılmaktadır. Kırda ne toprağı ne de iş bulma şansı olan genç köylüler, Buenos Aires ve diğer büyük kentlerin varoluşlarında yoksullar bölgesine yerleşmektedirler.

Nüfusunun % 70'i 30 yaşın altında olan Latin Amerika ülkesi Paraguay'da genç köylüler, yoksulluk içerisinde işsiz ve eğitimsiz yaşıyorlar.

İş bulma, daha doğrusu işsizlik, genç Yunanlıların en büyük sorunudur. Her yıl 60.000 ile 70.000 kişi işgücüne katılıyor, ama yalnızca bir kısmı iş bulabiliyor.

Bütün gençlerin ortak sorunu nasıl iş bulabilmektedir? Fransa'da genç insanlar **resmi** işsiz sayısının yarısını oluşturmaktadırlar : 500 bin! Bu rakam iş pazarına yeni girenleri, yani hiç bir zaman iş sahibi olmamış işsizleri kapsamıyor!

İran'da, iş pazarına giren gençlerin sayısı, emekliye ayrılanların iki mislidir. Sonuç olarak, 1.100.000 kişinin kısa süreli iş bulabildiğini ve bu sayıya işsizleri de eklersek

TOPLUMSAL İLERLEMEDE İŞÇİ SINIFININ ÖNCÜLÜĞÜ NASIL OBJEKTİF NEDENLERLE BELİRLENMİŞSE, YANİ ÖNCÜLÜK GÖREVİ NASIL ONA «BAĞIŞLANMIŞ» (!) BİR GÖREV DEĞİLSE; AYNI ÖLÇÜDE İŞÇİ GENÇLİĞİNDE, GENÇLİK HAREKETİNİN ÖNDERİ OLMASI FONKSİYONU OBJEKTİF NEDENLERLE BELİRLENMİŞTİR VE BU GÖREV ONA «BAĞIŞLANMIŞ» (!) BİR GÖREV DEĞİLDİR.

KAPİTALİST ÜLKELERDE EMEKÇİ GENÇLİĞİ TEHDİT EDEN EN BÜYÜK TEHLİKELERDEN BİRİSİ DE MİLİTARİZMDİR. BUGÜN, KAPİTALİST ÜLKELERDE SİLAH ALTINDA TUTULAN, EMPERYALİST TEKELLERİN, SALDIRGAN GÜÇLERİN ÇIKARLARI UĞRUNDA DÜNYANIN ÇEŞİTLİ BÖLGELERİNDE ÇIKARILAN SAVAŞLARDA İLERİ SÜRÜLEN GENÇLERİN SAYISI 20 MİLYONU AŞKINDIR. GENÇLERİ, KENDİ ÇIKARLARI UĞRUNDA DÜNYADAKİ BARIŞ MÜCADELESİNİN KARŞISINA ÇIKARAN ULUSLARARASI TEKELLER, GENÇLERİN KANINI EMEN VAMPİR DURUMUNDADIRLAR.

Gençler arasında iş kazaları yetişkin işçilere göre % 50 daha fazladır. Sosyalist ülkelerde iş kazalarının hemen hemen yok denecek kadar az olduğunu bu arada belirtelim. Mesleki ve teknik eğitimden geçirilmeden işe alınan gençler ve çocuklar tecrübesiz olduklarından daha çok iş kazalarına uğramaktadırlar. Sürekli sakatlığa neden olan iş kazaları, gençler arasında yetişkinlere göre iki kat daha fazladır.

Kapitalist ülkelerde emekçi gençliği tehdit eden en büyük tehlikelerden birisi de militarizmdir. Bugün, kapitalist ülkelerde silah altında tutulan, emperyalist tekellerin, saldırgan güçlerin çıkarları uğrunda dünyanın çeşitli bölgelerinde çıkarılan savaşlarda ileri sürülen gençlerin sayısı 20 milyonu aşkındır. Gençleri, kendi çıkarları uğrunda dünyadaki barış mücadelesinin karşısına çıkaran uluslararası tekeller, gençlerin kanını emen vampir durumundadırlar.

Her türlü sömürünün ve baskının cenderesi içerisinde kıvrandırılan gençler 18 yaşına geldikleri halde seçme hakkını çoğu kapitalist ülkelerde kazanamamışlardır. **Sosyalist ülkelerde seçme hakkı 18, seçilme hakkı 21 olduğu halde kapitalist ülkelerde bu hakkın verilmeyişini gören gençlik, bu demokratik hakkını elde edebilmek için sürekli bir mücadele içerisindedir.**

Kapitalist ülkelerde emekçi gençlik sosyal güvenceden yoksundur. Sosyal sigorta, sendikalaşma, işsizlik sigortası gibi haklar yasalarda yer alsa bile genellikle emekçi gençlik bu haklardan yararlandırılmamaktadır.

Emekçi gençler ve çocuklar, yukarıda genel olarak ele aldığımız sorunlarının daha ileri bir düzende tam anlamıyla gerçekleşebileceğini bilmekle birlikte, uğrunda mücadele edilmesi gereken hedefler olarak şu somut istekleri ileri sürerler :

— İşsizlik ve pahalılığın durdurulması, işten atılmama garantisi;

— Eşit işe eşit ücret ilkesinin uygulanması;

— Çalışma hakkı ve iş güvenliği;

— Yaygın ve politeknik eğitim: bu sürenin çalışma süresi içinde sayılması;

— Silahlanma yarışına ve harp kundakçılığına son verilmesi;

— Sendikal ve diğer sosyal haklardan engelsiz yararlanabilme;

— Çocuk işçi çalıştırılmasına son verilmesi, gece çalışma yasağının konup uygulanması, çocuk emeğinin korunması; fazla mesainin yasaklanması;

— İşgünü süresinin en fazla 8 saat olarak uygulanması... Mesleki ve teknik eğitim süresinin işgünü süresi içerisinde sayılması vb...

Bunlar ve bu doğrultuda geliştirilmesi mümkün olan isteklerinin gerçekleşebilmesi için kapitalist ülkelerde genç emekçiler bir yandan sendikalar içerisinde aktif bir konuma geçerken, diğer yandan bağımsız örgütlerini oluşturmaktadırlar. Genç emekçiler, gerek ulusal çapta, gerekse uluslararası düzeyde diğer gençlik kolları ile birleşmekte ve gençliğin bir yaş kategorisi olmaktan ileri gelen ortak sorunları için birlikte mücadele vermektedirler. Örneğin, Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu (WFDY), dünyanın çeşitli ülkelerindeki işçi gençliğin, köylü gençliğin ve öğrenci gençliğin ayrı ayrı ve birleşik örgütlerini bağrında toplamaktadır. Genç emekçiler, ulusal ve uluslararası düzeyde bağımsız örgütlerini oluştururken hiç bir zaman bu örgütlerini sendikaların karşısına çıkarıp «alternatif» durumuna getirmemekte; aksine mücadelesini işçi sınıfının hareketi ile sıkıca bağlamaktadır. Üstelik, çoğu sendikalarda genç emekçilerin sorunları için özel bürolar oluşturulmaktadır. Örneğin, böyle bir seksiyona sahip olan Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF), önümüzdeki yaz aylarında, genç emekçilerin sorunları ve bunların çözümleri ile ilgili olarak dünya çapındaki bir konferansı programına almıştır.

ÇOK ULUSLU TEKELLERİN TEHDİDİ

(Aşağıdaki seçilmiş parçalar, geçenlerde emek araştırma bölümü (depertment) tarafından yayınlanan çok uluslu şirketlerin (tekellerin) tehditi başlıklı kitabından alınmıştır.)

Sendikal harekette, çok uluslu şirketlerin devamlı olarak gelişmesine karşı derin bir ilgi oluşmuştur. Çünkü, işçi sendikaları uluslararası ölçüde karşı tedbirler almadığı ölçüde, bu gelişme güç dengesini sermayeye doğru ve emeğe karşı olarak kayırmaya yönelmektedir. Çok uluslu yabancı şirketler tarafından kontrol edilen Britanya sanayisinin sürekli olarak artan oranı da ulusal ekono-

mi ve Britanya hükümetinin kontrol gücü ile ilgili çok önemli sorunlar yaratmaktadır.

Bu sorunlar, Ford veya Chrysler gibi dev bir Amerikan tekelinin, Britanya işçi sendikalarının militanlığı nedeni ile, bu ülkedeki işleyişlerini kısıtlama tehtidini yaptıkları zaman veya, Hoffman la Roche gibi bir İsviçre tekeli Britanya hükümetinin bu şirketten çok yüksek olan ilaç fiatlarını düşürmesini istemesinden sonra aynı tehditi yaptığı zaman açıkça gün ışığına çıkmıştır. Yine de, Britanyadaki yabancı şirketlerin işleyiş ölçüsü (etken olduğu alan) dışarıdaki Britanya şirketlerinin ölçüsünden çok daha fazladır. Britanya bir çok yabancı dev şirketler için, esas olarak Amerikan şirketleri için hedef durumundadır. Fakat aynı zamanda bütün Dünya üzerinde işleyiş gösteren çok uluslu şirketler için de bir üsdür. 1972 nin sonunda bu ülkedeki yabancı şirketlerin net servetinin toplam değeri 3800 milyon sterlin idi. Oysa Britanya şirketleri tarafından yapılan dış yatırımın toplam

değeri 8070 milyon sterlin idi, (Bu rakamlar petrol sigortacılık ve bankacılığı içermemektedir.) Bu yatırımlar Londra kentinde merkezileşmiş olan uluslararası ana bankacılık şebekesinin yardımı ile uzun bir dönemden sonra sağlanmıştır. Britanya tekelleri uluslararası eylemsellikleri ölçüsünde ABD tekellerinden sonra ikincidir ve hemen hemen dünya dış yatırımında beşinci durumdadır. Britanya ekonomisi Avrupada nispeten zayıf olmasına rağmen Britanya çok uluslu sirketleri (tekelleri) dünyada en güçlüler arasında yer almaktadır.

Son yıllarda esas olarak iki yeni gelişme olmuştur. Birincisi, tekellerin dünya imalat sanayiinde yayılmış olmasıdır. Çok uluslu şirketler geçen yüzyılın son yıllarında varlık göstermeye başladılar. Bu nedenle yeni değillerdir. Fakat en önemli tekeller ilk günlerinde minerallerin ayrıştırılması ve işlem altında tutulması ile ilgilendiler. Uluslararası büyük petrol şirketleri bu dönemde ortaya çıktılar. Şimdiki durum savaş döneminden sonra imalat sanayiinde çok uluslu şirketlerin büyük bir hızla yayılmasıdır.

İkinci yeni gelişme dış yatırımın bölgesi ile ilgilidir. İlk yıllarda çok uluslu şirketlerin ana çalışma bölgeleri sömürge ve gelişmemiş ülkelerdi. Bu bölgelerde yabancı yatırım çok önemli bir yer tutmaktadır. Fakat şimdi çok uluslu şirketler tarafından yapılan dış yatırımın esas kısmı sanayileşmiş ülkelere doğru yöneltilmiştir. Diğer bir kelimeyle ,ilerlemiş kapitalist uluslar birbirlerinin ekonomilerine, gelişmemiş ülkelerde yaptıkları yabancı imalat yatırımının çok daha yüksek bir oranını ayırmaktadırlar.

25 Şubat 1974 te Britanyanın en büyük mühendislik şirketi, enerji krizine rağmen 45 milyon sterlinlik sermaye yatırımının yapılacağını, ancak bunun 16 milyon sterlininin dış ülkelere gideceğini ve GKN'nin Avusturalyadaki yardımcı şirketinin çelik üretimindeki kitlesel yatırımı ile başta gitmekte olduğunu açıkladı.

Beecham gibi, dışarıdaki fabrikalarında yurt içinde olduğundan daha fazla üretim yapan çok sayıda Britanya imalat şirketleri vardır. Coats Patons tekstil firması 1972 de yurt içinde yaptığının (125 milyon sterlin) hemen hemen iki katı kadar dışarıda üretim yaptı. Yabancı ülkelerdeki ihracatından 9 kez fazla idi. Büyük İngiliz şirketlerinin çoğunluğu henüz bu seviyeye ulaşmamışlardır. Şimdiki durumun daha tipik olanı; 1972 de yurt içinde ürettiğinin üç katından oldukça daha fazla dışarıda üretim yapmış olan Guest Keen ve Nettlefold'dur. Dışarıda 445 milyon poundsa karşılık olarak yurt içinde 168 milyon pounds.

Yabancı şirketler tarafından kontrol edilerek işleyişini sürdüren şu anda hemen hemen 3000 şirket bulunmaktadır. 1971'in sonunda bu şirketlerin net varlıkları 3800 milyon sterline varmıştı. (Petrol, bankacılık ve sigortacılık hariç). Britanyadaki yabancı petrol şirketlerinin zenginliği ayrıca 1700 milyon sterline ulaştı.

Britanya imalat sanayiinde, yabancı çokuluslu şirketlerin sahibi olduğu ve denetlediği oran savaştan bu yana devamlı olarak artmıştır. Sanayi Bakanlığı tarafından yapılmış en son incelemeye göre 1970'de Britanya imalat sanayisinin dışarıdan denetlenen kısmının net varlığı %16 idi; ve her yılki yüzde noktasının yarısından oldukça daha yüksek idi. Eğer bu gidiş devam ederse, yabancı tekellerin payı 1980'den önce beşte bire varacak. Şimdiden Britanya imalat sanayiinde hemen hemen bir milyon işçi yabancı tekeller tarafından çalıştırılmaktadır.

Bu tekellerin hisseleri çok dengesiz olarak dağıtılmıştır ve bu dengesiz dağılım özellikle en çok teknolojik olarak ilerlemiş ve hızla gelişen sektörlerde, diğer sanayilerdekinden çok daha fazladır. En çok etkilenen sanayiler %36 lık yabancı denetimle makine sanayii ve %25 lik denetimle kimyasal maddelerdir.

En büyük Britanya imalat şirketlerinin 40'ı 1972-1973'de 2553 milyon sterlinlik ihraç edilmiş olan 14069 milyon sterlin değerinde mal ürettiler. Ülke dışındaki toplam üretimleri 6748 milyon sterlin idi. Bu şirketlerin Birleşik Krallıktan yaptıkları ihracattan ikibuçuk defa daha fazla ülke içi üretiminin %48'i idi. **Büyük Britanya şirketlerinin çoğu mal ihraç etmek yerine sermaye ihraç ederek dış ülkelere olan satışlarını genişletmeyi daha kârlı bulmuşlardır.** 400 ana imalat firması hemen hemen kârlarının üçte birini dış üretimden elde ettikleri

zaman şimdiki duruma ulaşılmış oldu. **Diğer bir kelime ile Büyük Britanya şirketlerinin çoğu tekellerdir.**

Britanya şirketleri tarafından yapılan dış yatırım ve üretimlerinden çok daha hızlı olarak genişlemektedir. Böylece bu şirketler dışarıdan kârlar sağlamaktadırlar. **Bu nedenle 1962 - 72 arasında ülke içi üretimindeki kârlar sadece iki katına çıkarken, dış üretimle elde edilen kârlar üç katına çıkmıştı yani dışarıda elde edilen kârlar yurt içinde elde edilen kârlardan birbuçuk defa daha hızla arttı.**

ASLAN PAYI

Bu ülke dışındaki yatırımın büyük bir kısmı az sayıdaki çok büyük tekellere aittir. Ticaret ve Sanayi Şubesinin (bakanlığının) düzenli araştırmaları 1200 şirketi kapsıyor. Ancak bunların büyük bir çoğunluğu dışarıda az miktarda yatırım yapmaktadırlar. 70 firma 1965'te Britanya şirketleri tarafından yapılmış dış yatırımın hemen hemen üçte ikisinden sorumlu idi ve bunlar kârların yarısından fazlasını almışladır: Ve üst sıradaki 154 firma kârların dörtte üçünü aldı.

Aynı zamanda bu büyük şirketler dış yatırımlarını genişletirken iç pazarın sürekli artan bir payını ellerinde toplamaktadırlar. Britanyada imalat sanayinin net veriminde en büyük 100 şirketin payı 1909'da %15 ten 1950'de %20 ye yavaş yavaş çıktı, fakat 1970'e kadar yaklaşık %50 lik bir artış göstermiştir, eğer şimdiki artış oranı devam ederse, payları 1980'e kadar toplamın üçte ikisine ulaşacaktır.

İç pazarda olduğu gibi ihracat ticaretinde de hakim olan bu şirketlerdir. 75 şirket 1972'de imal edilmiş mallarda Britanya ihracatının hemen hemen yarısından sorumlu idi. Bu Britanya şirketlerinin 55'i Britanya tekelleri ve 20'si yabancı tekellerin (aşağıda inceleyeceğiz) yan kuruluşları idi.

Özetleme: En büyük Britanya imalat şirketlerinin çoğu dış üretimlerinden kârlarının üçte birini bazen yarısından fazlasını elde eden (sağlayan) tekellerdir (çokuluslu şirketlerdir): ve 100 ve 150 arasındaki Britanya ve yabancı tekellerle birlikte iç pazarımıza ve imal edilmiş malların ihracatına hakimdirler.

BÜYÜYEN BİR TEHLİKE

Tekellerin Britanya'nın imalat sanayisinin devamlı olarak artan bir kısmını ellerinde toplamakta olduğunu ve burada ve dışarıda kullandıkları işçiler ve ulusal ekonomi için büyüyen bir tehlike oluşturduklarını gördük. Onlar, dünyayı kapsayan kâr elde etme ilkesinin rehberlik ettiği dünya pazarını kontrol etmek için birbirleri ile mücadele içinde bulunmaktadırlar ve işleyişlerini sürdürdükleri her hangi bir ülkenin ihracatlarını ve üretimini en yüksek düzeye çıkarmakla ilgilenmektedirler. Britanya oldukça ender bir derecede bu tekellerin etkisi altındadır ve savaştan bu yana imalat sanayiindeki yatırımın yeteri kadar yüksek

bir oranını (hızını) korumaktaki ve ihracat ticaretinin gelişmesindeki, başarısızlığa, oldukça önemli bir ölçüde tekellerin, özellikle Britanya tekellerinin etkisi sebep olmuştur. Bu şirketler için, ihracatlardan ziyade üretim araçları ile bir pazar sağlamak daha kârlıdır, o zaman buna (kâr sağlamaya) ulusal çıkar düşünülmeden bu şekilde ulaşılacaktır. Eğer hiç bir eylem yapılmazsa Britanya ekonomisi için alınan yol, bağlılıkları Britanya halkına değilde, sadece kendi hissedarlarına olan şirketlerin çıkarlarına artan bir şekilde boyun eğmiş olmaktır. Bununla birlikte tekeller varlığını sürdürmeye devam ettikleri müdddetçe onların üzerindeki denetimlerin etkenliği üzerinde sınırlamalar yapmak zorunluluğu vardır. Bu, diğer ülkelere yeni yatırım yapmaları önlenemeyen yabancı tekellerin durumunda açıkça bellidir. Britanya tekellerinin kontrolleri atlatabildiği çeşitli yollar vardır. Bu nedenle Britanya şirketleri tarafından yapılan dış yatırımı ve Britanyadaki yabancı şirketler tarafından yapılan yatırımı destekleyen tüm geleneksel politikayı ortadan kaldırma sorunu ortaya çıkıyor. Savaş döneminde Britanya hükümeti Britanya şirketleri-

nin yabancı zenginliklerinin bazılarını düzenlemeye zorlamıştı. Bu politika tekrar aktarılabilir ve yabancı tekellerin malları halk mülkiyetine dönüştürülebilir. Dış yatırımla bağlantıyı kesme stratejisi diğer ülkelerle -gelişmiş ve gelişmemiş- malların ve hizmetlerin değişimine dayanacak ve bir ülkenin sanayilerinin yabancı şirketler tarafından özel mülkiyetini kabul etmeyecek yeni bir ilişki kurmayı Britanya'ya sağlayacaktır.

Bu, yabancı ticaretimizin planlanmasında yapılması gereken ciddi bir başlangıçı sağlayacak, şimdiki koşullarda hükümet şimdiki gibi ticaret dengesinde çok büyük bir açıkla karşılaştığı zaman, tek etken çare deflasyon ve kredi kısılmasını içeren bir politikadır. Bu politika ekoniminin artış hızını yavaşlatır ve ithalat hacmini düşük bir seviyede tutar. Böylece ticaret dengesi yalnızca ekonomik genişlemenin zararına olarak gelişmiş olabilir. Savaştan beri Britanya hükümetinin peşini bırakmamış olan bu çıkmazın kurtuluş yolu, dış ticaret için, ihracat ve ithalat arasında mantıki bir denge sağlamak amacı ile hükümet tarafından yönetilmiş olmaktır. İthalat kontrolleri bu doğrultuda değerli bir adım olacak, fakat kendileri içerisinde yeterli olmayacak, ticaretin genişletilmesi için diğer hükümetlerle görüşmeler gibi, ihracatı artırmak için olumlu tedbirler de gereklidir. Ancak bu durum hükümeti Britanya tekelleri ile sürekli olarak çelişki içerisine sokacaktı. Bu nedenle dış yatırımlara bağlı kalmamak daha sonra ekonomik büyümenin en yüksek düzeydeki hızını ve işsizliğin tamamen ortadan kalkmasını sağlayabilen, Britanya dış ticaretinin planlanması için esas bir koşul olarak ciddi bir hesaplamayı gerektirmektedir.

PORTEKİZ : DEMOKRATİKLEŞME SÜRECİNDE ÖĞRENCİLERİN KATKISI

(48 yıllık faşist hakimiyetten sonra Portekiz halkı, faşizme karşı, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm demokrat ve yurtseverlerin katıldığı kavganın ürününü 25 Nisan 1974'de aldı ve o günden bugüne demokratik güçler ileri mevziler kazandı. 25 Nisan 1976, devriminin ikinci yılı ve aynı zamanda ilk özgür seçimlerin yapıldığı gündür. Bu nedenle Portekiz Ulusal Öğrenci Birliğinin bir yazısını yayınlıyoruz.)

Portekiz öğrenci hareketinin tarihi, Portekiz halkının insan hakları, demokratik özgürlükler için faşizme ve sömürgeciliğe karşı kavgasıyla birleşmiştir. Üniversitelerde baskıcı güçlerin sürekli tehdidi altında tartışmalar, faşist rejimin sonucu olarak ortaya çıkan sorunları karşılaştırmalar, sokaklardaki gösteriler halk kitleleri tarafından desteklendi ve Portekiz öğrencileri 25 Nisan 1974 silahlı ayaklanmasına katıldı.

Tüm Halk Kitleleriyle Demokrasinin Güçlendirilmesi İçin Beraber

Bugün, Portekiz Öğrencileri halk kitleleri ve demokratik güçlerle omuz omuza, ülkedeki demokrasinin geliştirilmesi için vargücüyle çalışıyorlar. Geçen yaz süresince okumamışlığa karşı açılan kampanya ülkede çok sayıda öğrenciyi harekete geçirdi.

Şu, ulusal öğrenci birliğinin tüm önermelerinin üstünde yeraldı: ÖĞRENCİLERİN İŞÇİ SINIFI İLE BİRLİĞİ. 28 Eylül'de karşı güçler Geçici Hükümet ve Silahlı Kuvvetler Hareketini devirmek için bir darbe düzenlediler. Bütün ülkede, her barikatta öğrenciler işçiler ve askerlerle omuz omuzaydılar. **«Gericilik kazanamadı, gericilik kazanamayacak!»**

Faşist sistemin çöküşünden sonra Portekiz öğrencileri ve halk kitleleri üç ana hedef saptadı : Demokratik devletin güçlendirilmesi, tekeller, toprak sahipleriyle mücadele ve tüm sömürgelerin özgürlüğü. Bugün, en önemli demokratik haklar garanti edilmiştir ve demokratik politik örgütler özgürce çalışabilmektedirler. Portekizde bugünkü siyasal durum politik ve ekonomik güçlerin uygunsuzluğu olarak nitelenebilir. Gerici güçler hâlâ Portekiz ekonomisi üzerinde denetim sahibidirler ve bu nedenle tekelleri ve büyük toprak sahiplerini hedef almayan bir hareket tarzı demokrasiyi sağlamlaştırmakta yetersiz kalacaktır.

Portekiz'in Özgürlüğü - Tüm İlerici Güçlerin Zaferi

Portekiz'in faşist boyunduruktan kurtuluşu sadece Portekiz halkı için olmayan, tarihi ve oldukça önemli bir zaferdir. Portekiz'de faşizmin çöküşü, demokrasi ve özgürlüklerin ele geçirilişi ilerici ve demokrat güçlerin olduğu kadar barış ve toplumsal ilerleme için kavga veren tüm halkların zaferidir. 25 Nisan olaylarından önce Portekiz'de yaşam, faşist sistemin yaratısı olan güçlükler, çelişkiler, halkın hergün yükselen öfkesi ve halkın, özellikle işçi sınıfı başta olmak üzere kavgaya olan inancıyla nitelendirilebilir. Bu koşullar diktatörlüğe karşı verilen kavganın hızlı gelişimini kolaylaştırdı. Aynı zamanda üç önemli etmen sonucu kesinleştirdi - herşeyin üstünde önce işçi sınıfının tarihi zaferleri ve güçler dengesini köklü olarak değiştirmiş olan sosyalist dünya sisteminin varlığı. Portekiz halkı, her zaman desteklediği ve tüm enerjisiyle desteklemeye devam edeceği sosyalist ülkelerin zaferlerinin bir takipcisidir. Kapitalist ülkelerde gelişen işçi sınıfı hareketi şimdi olduğu gibi her zaman Portekiz'deki demokratik hareketin gelişimi için büyük önemde bir etmen olmuştur. Tekellerin gücüne karşı savaşta işçi sınıfı ve halk, gericiliğin ve faşizmin esas toplumsal ve ekonomik temellerinin yıkılmasına var gücüyle katılıyor.

Portekiz halkı ulusal kurtuluş savaşlarının zaferlerinden özellikle eski Portekiz sömürgelerindekilerden çok mutlu olmuştur. Portekiz'in sömürgeci baskısı altındaki halkların, tam bağımsızlık yolundaki her zaferi faşist diktatörlük için bir gerileme ve Portekiz halkının kavgasına bir yardımdı.

Bir bütün olarak öğrenciler ve Portekiz halkı yeni **GİNE - BİSAU Cumhuriyeti**nin Portekiz halkı ve öğrencileri **MPLA, FRELİMO, PAIGC** ve **MLSTP** tarafından yürütülen silahlı kurtuluş hareketleri sonucu oluşan sömürgesizleşme sürecinin faşist hükümetin sömürge politikasını boşa çıkarttığını çok iyi biliyorlardı.

Ulusal kurtuluş hareketleri tarafından yönetilen ulusal kurtuluş savaşlarının zaferi ve Silahlı Kuvvetler Hareketi tarafından programlaştırılan sömürgesizleşmenin etkisi Portekiz'deki demokratik sürecin gelişimi ve ilerici demokratik güçlerin uluslararası alanda devamlı yükselen kavgası için önemli destekleyici etkenlerdir.

Portekiz Halkıyla Dayanışma

Portekiz'deki demokratik güçlerle etken dayanışma, ilerici güçlerin Avrupa'da güvenlik ve barışı sağlamasının, uluslararası ilişkilerde işbirliği ve barış politikasını ve hatta emperyalist girişimlerin demokratik kazanımları tehlikeye koymasına ve emperyalizmin dünyanın değişik yerlerinde sorunlar ve gerilim yaratmasına karşı mücadelenin tamamlayıcı, ayrılmaz parçasıdır. Portekiz öğrencileri ve halkı saldırgan NATO blokunu suçluyorlar ve Portekiz'i onun dışında görmeye olan derin isteklerini dile getiriyorlar.

NATO blokuna karşı bu kavga yalnızca bizim kavgamız değil, tüm ilerici ve demokrat güçlerin bir hedefidir. Biz tüm demokratik güçleri genç Portekiz demokrasisiyle dayanışma bağlarını güçlendirmeye çağırıyoruz.

Karşı devrimin sürekli tehdidi altında yaşıyoruz. 25 Nisan 1974'de başlayan politik eylem ilerleme ve gerilemenin her ikisini de kapsar, karmaşık ve düzgün olmamaya devam edecektir ve öyledir de. Karşı güçler ülkeyi diktatörlük zamanına döndürebilmek için ellerinden gelen herşeyi yapacaktır. Kavga zordur. Son zafere ulaşabilmek için Portekiz halkı birleşerek örgütlenmeli ve ülkenin gerçek durumu hakkında uyanık olmalıdır.

ANGOLA'DA NELER OLUYOR?

Siyah milliyetçiler... iç savaş... rakip guruplar... katliam... mülteciler... Kübalı birlikler... Amerikan yardımı... Güney Afrikalı askerler... uluslararası savaş alanı... paralı askerler... CIA...

Bunlar Angola ile ilgili olarak gazetelerde ve televizyonda görmüş olduğumuz kelimeler. Fakat bazı gerçekler açıktır.

— Angolada iç savaş yoktur, fakat Vietnamdaki gibi dışarıdan desteklenen bir savaş vardır.

— MPLA, Angolada 1961 de Portekiz sömürgeciliğine karşı savaş açtığından beri yabancı egemenliğine ve baskıya karşı daima savaşmış olan tek harekettir. Şimdi de özelliğini değiştirmiyor.

— Diğer Angola grupları - FNLA ve UNİTA - şimdiden Kongo ve Nijerya'dan, Afrikayı altüst etmeye çabalamış olan Irkçı Güney Afrika ordusundan, Amerikalı Vietnam askerlerinden, Portekizin eski faşist ordusunun subaylarından ve paralı askerler birliğinden yardım görüyorlar. Bunların maddi olanakları, her zaman olduğu gibi, Şilide ve başka yerlerde geçmişte sahneledikleri oyunu Angolada tekrar etmeye çalışırken 50 milyon dolar harcamış olan CİA dahil olmak üzere dışarıdaki kuruluşlardan gelmektedir.

MPLA yıllardan beri bütün dünya üzerinde, Afrika, Asya ve Avrupa'da bir çok ülkelerin desteğini ve saygısını kazanmıştır. Sadece, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler değil İsveç, Hollanda ve Tanzanya, Dünya Kiliseler Kurulu ve Britanya İşçi Partisi yardım kaynakları olmuşlardır.

Angolılar ne istiyorlar?

Felaket yıllarından sonra ülkelerini tekrar inşa etme görevine barış içerisinde devam etmek için bir şans.. MPLA sömürgecilikle savaşırken arazinin geniş bölgelerini özgürlüğe kavuşturmakta idi. Bu bölgelerde, halka okul ve sağlık olanakları getirerek, toprağı tekrar dağıtarak, köy kooperatifleri kurarak, özgür ve demokratik bir toplum için temel kurarak uzun zaman önce çalışmaya başlamıştı. Halk tarafından seçilmiş komiteler bölgesel yönetimden sorumlu idi. Ana ve babalar yaptıkları fedakarlıklardan çocuklarına yarar sağlamaya başladıklarını görebiliyorlardı.

Şimdi bu çalışma kasabalara ve yeni bölgelere kadar genişletilmelidir. Kasım 1975 de MPLA tarafından açıklanan Angola Halk Cumhuriyetinin yeni hükümeti işte bunu yapıyor.

Savaş durumuna rağmen eğitim sistemini planlamaya başlamak, bölgesel komitelerin gecekondu bölgelerini geliştirmesine yardımcı oldu. Portekizli personelin (Afrikalıları eğitmek için asla canlarını sıkmamışlardır) varlığına rağmen işçi komiteleri altında sanayinin işleyiş göstermesini sağlamak ve genel olarak günlük yaşam koşullarını geliştirmek için büyük bir yenileme kampanyası açmaya zaman bulunmuştur.

Yeni hükümetin ana ilkesi, basit olarak, Angola halkının, ülkesindeki zenginliklerini ve kaynaklarını kendilerinin denetleme hakkına sahip olmasıdır ve bundan sağlanan kazançlar geçmişte olduğu gibi diğer ülkeleri ve çok uluslu büyük şirketleri zenginleştirmek yerine kendi gelişmeleri için kullanılacaktır.

4 Şubat 1961

Angola halkının özgürlüğü için savaşmaya başlamasından buyana 15 yıl geçmiştir. Başlangıçta bu savaş etkili olarak yenilmiş ve ülkeden kovulmuş olan Portekizin gerici sömürgeci egemenliğine karşı idi. Şimdi başka güçler Portekizin yerine geçmiştir. Angola halkı ve onların ulusal hareketi MPLA yabancı hakimiyetten kurtularak, tam bağımsızlığı için gerektiği müddetçe savaşmaya devam edecek. Fakat niçin onlar daha fazla acı çekmeli? Esir ticareti, % 95 lik okuma yazma bilmeme hızı, dünyada en yüksek çocuk ölüm hızı ve 15 yıllık silahlı mücadele veren 500 yıllık sömürgecilik yeter değil mi?

Angola'da barış gereksinimi acildir ve bu gereksinimi dış dünyada MPLA nın halkın yasal hükümeti olarak onaylanmasının reddedilişi kadar hiç bir şey geciktiremez.

Ne yapmalıyız?

— Doğru olduğunu bildiğimiz gerçeklere güvenerek vardığımız sonuca inanmalıyız; gazetelerin bizi inandırmak istediğine değil. Angola krizi heryerde tartışılmalıdır, işte, evde, dairede, okullarda, işçi sendikalarında, politik toplantılarda, kiliselerde. Daha fazla bilgi, konuşmacılar ve filimler temin edilebilir.

— Hükümetlere, Angola Halk Cumhuriyetini tanıması için baskı yap!

— Güney Afrikaya, açıkça ve bağırarak, Angoladan çıkmasını, Amerikan CİA'nın çekilmesini haykır!

— Angola Halkına, Angola Halk Cumhuriyetine ve MPLA'ya her biçimde maddi ve manevi desteği yap!

★ GENÇLİK ve SANAT ★

ŞAİRDEN PARTİSİNE

Partim gözlerimi kazandırdı bana ve belleğimi
Partim gözlerimi kazandırdı bana ve belleğimi
Ben ki, bir çocuğun bildiklerinden fazla değildi bildiklerim
Kanım öylesine kırmızı ve öylesine Fransızdı kalbim
Ve bildiğim şey, karaydı gecenin rengi

Partim bir kahramanlık destanının anlamını kazandırdı bana
İplik eğiren Jeanne'ı ve boynuzdan borusunu öttüren
Roland'ı görüyorum
Bu bir kahramanlar zamanıdır ki Vercors'da yeniden doğmakta
En yalınları sözcüklerin bir kılıç şakırtısı çıkarmakta
Partim bir kahramanlık destanının anlamını kazandırdı bana

Partim bana Fransanın renklerini kazandırdı
Partim, partim teşekkürler verdiğin derslere
Ve o zamandan beri her şey şarkılarla geliyor bana
Sinir ve aşk, sevinç ve acı,
Partim bana Fransanın renklerini kazandırdı

ARAGON
(Fransız Kalk Borusu kitabından 1942 - 1944)
Çeviren : A. Behramoğlu

sinema

SİNEMA ALANINDAKİ YASAKLAMALAR

Egemen güçler, halkın uyanışından, sınıf bilincinin gelişmesinden, güçlenmesinden korkuyor. Korktuğu için de saldırıyor. Eli kanlı katiller olduklarını her fırsatta kanıtlayan faşistler, sanat - kültür alanında da saldırı ve baskılarını sürdürüyorlar.

Devrimci sanat ve kültürün etkinliğinden, üretim ilişkilerinin, burjuva ideolojisinin yozluğunun sergilenmesinden, sınıf mücadelesini içeren filmlerden korkuyorlar. Baskılar, yasaklamalar bu yüzden daha da artıyor. Son günlerde birçok filmin senaryosunun ve filmin yasaklanması söylediklerimizin örnekleridir.

Egemen güçler, emekçi halk üzerinde sürdürdüğü çok yönlü baskıyı, sömürüyü şöyle gerçekleştiriyor :

Burjuvazi, iş gücünü satan, karşılığında yalnızca ayakta durabilecek denli ücret alan emekçilerin çalışma dışı zamanlarını gerici - yoz filmleri izleyerek harcamasını sağlıyor. Bir eliyle verdiği ücreti, öteki eliyle böylelikle geri alıyor. En önemlisi, gerici - yoz filmlerle sınıf bilincinin gelişmesini önlüyor.

Sansür Kurulu'nun yasaklama kararları, sinema alanında zaten sürekli varolan ekonomik, politik, ideolojik sansürü bir kat daha artırıyor. Yalnız marksizme değil, burjuva insancıllığına, liberal düşünce ve eylemlere de düşman egemen güçler, faşizm, bu kurul yardımıyla seks, karate, polisiye, uyduruk aşk öykülü v.b. toplumsal gerçeklerden, yaşam-insan gerçekliğinden uzak her türlü filme izin verisokulmasına olanak sağlıyor. yor, yapılmasına, yurt içine Halkımız üzerindeki beyin yıkama, kitle düşüncesini gütme çabaları bu tür filmlerin sinema salonlarında ve televizyonda gösterilmesiyle yoğunlaştırılmaya çalışılıyor.

Devrimci sinemacılar, yazarlar, ilerici - yurtsever her kişi bu gerçekleri bilmek, halkımıza aktarmak zorundadır. Yalnız sansür kurumuna değil, tüm anti-demokratik baskılara, yasaklamalara karşı çıkılmalı, kültürel alandaki mücadele azaltılmamalıdır. Bugünkü gerçeklerden, yarın olabileceklerden, gerçeklerin gerçek nedenlerinden sözeden filmler yapılmalıdır.

Egemen güçler, ilerici sinemadan korkmaktadır.

Toplumsal gerçeklerden, insandan, değişmesinden, gelişmeden yana olan, değişmeye yardımcı olan sinema da hal-

kın haklarından biridir. Kurtuluş için verilen mücadele, devrimci sinemaya vurulmaya çalışılan baskı zincirleri de kopartılacak, elbet de tüm özgürlükler gibi, bu özgürlük de bir gün mutlaka kazanılacaktır.

İGD Sinema Kolu

nazım hikmet köşesi

1 MAYIS'TA KIZIL MEYDAN

Kızıl Meydan bütün meydanlardan geçer 1 Mayısta,
bayraklı, bayraksız,
türkülü, türküsüz
geçer bütün meydanlardan.
Kızıl Meydan bütün umutlardan geçer 1 Mayısta.
Kızıl Meydan 1 Mayısta girer bütün hapislere,
hürriyetin yattığı bütün hapislere,
Kızıl Meydan bütün iklimlerden geçer 1 Mayısta,
karın, yağmurun, güneşin altında.
Dünya 1 Mayısta Kızıl Meydan olur:
Leninin konuştuğu meydan

25 Nisan 1963

HALKA HİZMET VE PARTİYE BAĞLILIK

Bir derleme çalışması olarak sürdürmekte olduğumuz, «sosyalist sanat ve yöntemi» konulu yazımızda sözü edilen ilkeleri açıklamaya devam ediyoruz. Bu sayımızda da, «halka hizmet ve partizanlık» ilkesini, dilimiz dönebildiğince açıklamaya çalışacağız.

Partizanlık ilkesi, sanat ve edebiyat ürünlerinde, «ideolojik eğilim»in en yoğun bir ölçüde yansıtılması ve bu yolla toplumsal sınıflardan birinin savunulması biçiminde belirir. Böylece partizanlık, sanatçının, bağlı olduğu sınıfın erekleri adına, sanat yoluyla, bilinçli bir savaşımda bulunma zorunluğu olarak çıkar ortaya. Bu zorunluğun, sanatçının özgürlüğünü «körelteceği» ya da «geliştireceği» sorunu, partizanlığın, hangi sınıf adına yapıldığına bağlıdır.

Ancak, bu genel tanıma rağmen bugün artık **partizanlık,** sadece işçi sınıfı ideolojisine bağlı sanatcılar için söz konusudur. Sanatta partizanlık ilkesini sosyalist sanatcılar geliştirmiş ve bu terim sosyalist terminolojinin malı olmuştur.

Halkın çıkarlarına ters düşen bir partiye bağlanmak yaratıcı özgürlükle bağdaşmaz. Buna karşılık, sosyalist partizanlık, sanatçının yeteneğini hiç bir şekilde kısıtlamaz. Tersine özgürlüğün güvencesi olur. Çünkü gerçek özgürlük, ancak insanlar her türlü toplumsal eşitsizlikten kurtuldukları zaman varolabilir.

Günümüzde bazı sanat kuramcıları, «yaratıcı çalışma özgürlüğü»nü, «sanatta partizanlık» ilkesinin karşıtı gibi göstermekte ve bu iki ilke arasında, bağdaşmazlık bulunduğu savını benimsemektedirler. Partiye bağlılığın yaratma özgürlüğünü körelttiğini, kısıtladığını, bu nedenle de sanatçının «bağımsız» olması gerektiğini ileri süren bu «kuramcı!»lara şöyle bir yanıt bulabiliriz, N. Hikmet'in deyişiyle: «'Ozanlar geleceği önceden sezerler' diyordu Engels. Eğer onlar geleceği önceden sezmeye yetenekli iseler, o zaman bugünün sorunlarını haydi haydi sezinleyebilirler. **Parti tarafından önerilen genel konular ile ozanın duyduğu şey arasında çelişki olamaz».**

Sanatın halka hizmet unsuru, partiye bağlılık ilkesinden ayrı bir olgu değildir. Ve ancak, partiye bağımlı olan sanatçı, halkın gerçek sorunlarının çözümüne yapıtlarıyla katkıda bulunabilir. Yüreğini adayabilir halkına... Şöyle diyor, ünlü Sovyet yazarı Şolohov : «... içimizden her biri yüreğinin kendisine söylediği gibi yazmaktadır ve yüreğimiz sanatımızla hizmetinde olduğumuz partiye ve halka aittir.».

Bu olgu, sosyalizme karşı olmayan, ilerici yurtsever sanatçı ve edebiyatçıların, halkın sorunlarının sergilenmesine, çözümüne katkıda bulunmayacakları anlamına gelmez. Üstelik, daha sağlıklı bir sosyalist sanatın doğuşu yönünden belki, belli bir katkılarından bile söz edilebilir. Şunları söylüyor N. Hikmet: «Ben yüz çiçekten yanayım; yeter ki, yüz çiçek arasında, kâğıttan çiçek olmayan bir sosyalist sanat çiçeği, bizim olan ve yetiştirilmesinde bize yardım edilen bir çiçek olsun.»

Kimi Marxcı eleştirmenler de, sosyalist gerçekçi yöntemi benimsemiş sanatçılarla, sosyalist olmayan, ama ilerici yurtsever nitelikleriyle sosyalizme de karşı olmayan sanatçıların arasını açmaktan yana bir yol izliyorlar. Bunlara da yine, N. Hikmet'in şu sözleri hatırlatılabilir : «Kendi payıma, ben kesinlikle bir parti edebiyatından yanayım; ama bu, hiç de, Fransa ya da başka ülkelerde, Komünist - olmayan yazarların yapıtlarına da hayran olmadığım anlamına gelmez.»

Sanatçının görevi, halkın kültür değerlerinden kaynaklanarak, sanatsal bir içerikle, bu değerleri yetkinleştirip ilerici bir özle yeniden halka sunmaktır. Bu görevi yerine getirirken, sanatçı, yapıtlarının geniş halk kitlelerince anlaşılmasını sağlamanın yanısıra; bunların kitleleri eğitici bir öz taşımasına da özen göstermelidir. Sanatçı yaşamı anlamalı, bütün gerçekleri ile sergilemeli, geleceğe egemen olacak güçlerle bütünleşerek, yeni toplumu kurmak için gerekli insan niteliklerini araştırmalı; içe-dönük, verimsiz bireycilikten kurtularak, çabasını toplumsallaştırmalıdır. Ancak böylece, toplumun yeniden kurulması savaşımında üstüne düşen görevi yerine getirmiş olur sanatçı. Bu durum ise, sosyalist sanatçılar için gerekli ve vazgeçilmez bir ilkenin ortaya çıkmasına yol açıyor : Sanat ürünlerinin, halkın nesnel yaşam koşullarından kaynaklanması, halk tarafından anlaşılması, toplumu ileriye doğru değiştirme özlem ve istemini uyandırması...

Bu ilkeye aykırı olmamak önkoşulu ile, partiye bağlı olsun ya da olmasın bütün ilerici yurtsever sanatçıların, kurulu düzenin değişmesi konusunda eylem birliği zorunlu ve gereklidir.

DOST OKURLAR!

(Baştarafı 4. sayfada)
di masraflarını karşılayacak miktarın çok üzerinde olma sına rağmen bu hedefe henüz ulaşamadık. Bunun nedeni ise, birkaç il dışında, dağıtımın elden yapılmasıydı. Kendi olanaklarımızla gerçekleştirmeye çalıştığımız bu dağıtım biçimi, hem Gazetenin daha geniş bir çevreye ulaşmasını engelledi ve hem de finansman yönünden çeşitli zorluklar yarattı. Özellikle Anadolu satışlarından elde edilen gelirlerin, İYG'ye gönderilmesinde çeşitli gecikme ve aksamalara yolaçtı.

Bu nedenle İYG, ilk sayılarından bu yana süregelen borçlarını kapatamadı. Dolayısıyla bu borçlar Gazetenin düzenli çıkmasını engeleyecek bir tehlikeyi beraberinde getirmektedir.

— Bütün okurlarımızı bağış ve abone kampanyaları ile İYG'yi desteklemeye ve daha geniş bir çevreye ulaşması için bizlere yardımcı olmaya çağırıyoruz.

— Anadolu'da dağıtımla ilgilenen arkadaşların satışlardan elde edilen gelirleri toplayarak, daha kısa sürede bizlere iletmelerini yeniden hatırlatırız.

Unutulmamalıdır ki, İYG'nin düzenli bir biçimde çıkması ve yaşaması, yazıların hazırlanmasından basımına, yöresel haberlerin iletilmesinden dağıtımına kadar her alanda ona destek ve yardımcı olan arkadaşların çabalarını bir kat daha artırmalarını gerektiriyor.

2 — Dağıtımla ilgili bir başka noktaya daha değinmek istiyoruz. İYG'nin dağıtımı çeşitli yerlerde polisin fiili engellemeleriyle karşılaşıyor. Pek çok arkadaş gözaltına alınıyor. Elbette bu tür anti - demokratik baskılar bizleri yıldıramayacaktır.

Fakat dağıtımı engelleme çabaları yalnızca «görevli memurlardan» gelmiyor. Çeşitli illerde yurt ve okullarda Maocu, goşist çevrelerin dağıtımı engelleme çabalarına katıldıklarını görmekteyiz. Çeşitli saldırı ve zorbalıklarını kimi yerde faşist okul müdürleriyle açık işbirliği ve jurnalciliğe kadar vardıran bu çevreler, bozgunculuklarına çarpıcı bir örnek daha vermiş olmaktadırlar.

İYG, nerden ve hangi biçimde gelirse gelsin, bütün bu baskı, zorbalık ve engellemelere rağmen ilerici gençliğin birliği için verdiği savaşımı sürdürecektir.

İşçi sınıfının ulusal özgürlük, demokrasi ve toplumsal ilerleme uğruna verdiği savaşım nasıl önlenemezse, onun yolunda yürüyen gençliğin savaşımı da önlenemez.

Bu, böyle biline...

Dost selamlarımızla

YÜZBİNLER MC'nin

«Baştarafı 1. sayfada»
yürüyüş, demokratik mücadelenin ulaştığı geniş boyutları göstermesi açısından ilginçtir.

HALKIMIZ, AP - CHP KOALİSYONUNU İSTEMİYOR!

MC iktidarının ihanet politikasına karşı salt parlamento içerisinde verilen mücadelenin yetersizliği gerçeğini değerlendiren CHP, geçtiğimiz günlerde Ankara'da onbinlerce kişinin katıldığı bir miting düzenlemiştir. Ancak, CHP mitingi, AP - CHP koalisyonu üzerinde çalışmaların arttığı bir döneme rastlamıştır.

Yığınsal çıkışların sonucu olarak, emekçi halk kitlelerinden soyutlandığı açığa çıkan MC iktidarını bataktan kurtarmak için egemen güçler çeşitli kanallardan temsilcilerini harekete geçirerek, AP - CHP koalisyonu doğrultusunda kamuoyu oluşturmaya çalışmaktadır.

Ancak, emekçi halkımızın buna tepkisi çok sert olmuştur. CHP'nin Ankara mitinginde, sınırlı ölçüde de olsa (!) AP - CHP işbirliğinden dem vuran Ecevit'in bu sözlerine karşılık halk bir süre Ecevit'i konuşturmayarak, eli kanlı katillerle işbirliği yapılamayacağını kesin bir biçimde belirtmiştir. Bu dolaysız tepki, AP - CHP işbirliği görüşüne kesin darbeyi indirmesi açısından olduğu gibi, diğer bir açıdan da önemlidir: **«Türkiye'de emekçi halk yığınları, kendi çıkarlarına aykırı olan şeylere karşı dolaysız tepkide bulunabilmekte ve daha fazla politize olmaktadır. Artık, pasif kitle olmaktan çok, etkin bir kitle olmaya doğru yönelmiştir. Bu durum, demokratik mücadelenin gelişmesi açısından bir aşamadır.**

AP - CHP koalisyonu, uzun süreden beri egemen güçlerin gerçekleştirmeye çalıştıkları bir biçimdir. Bu öneri, emperyalist güçlerin, ABD emperyalist çevrelerinin önerisidir. Amaç; CHP gibi demokratik güçlerin cephesinde yeralma potansiyeli taşıyan bir siyasi örgütü, gerici güçlerin cephesine çekmek, demokratik güçlerin eylem birliğini parçalamaktır. Ancak, demokratik kamuoyu ve ilerici basın, şimdiye dek bu oyunu bozmuştur, ve bozmaya devam edecektir. Çünkü, **AP - CHP koalisyonu, gerici faşist güçlerin ekmeğine yağ sürecek bir biçimdir..**

Çözüm yolu bellidir; emperyalizmin ülkemizdeki politik karargahı MC iktidarının yerine, tüm demokratik güçleri içeren halktan yana, demokratik bir iktidar işbaşına geçmeli, ileri demokratik bir düzeni oluşturmalıdır.

1 MAYIS VE GENÇLİK

«Baştarafı 1. sayfada»
lik, dayanışma ve mücadele günü olarak gelenekleşmiştir.

1 MAYIS, **işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günüdür. 1 Mayıs'ta bütün dünya işçileri tek bir kalp gibi çarparlar, tek bir yumruk gibi olurlar, tek bir sesle haykırırlar; emperyalizme, faşizme, gericiliğe, ırkçılığa, sömürgeciliğe ve yeni sömürgeciliğe karşı savaş andı içerler, bilenirler.**

Uluslararası işçi hareketinin ayrılmaz bir parçası olan Türkiye işçi sınıfı hareketi içerisinde 1 Mayıs'ın köklü bir yeri vardır. Çünkü 1 Mayıs geleneği Türkiye'de gürbüz sosyalist hareketin temelinde büyümüş, olarak 1 Mayıs, bu yıl, işçi sınıfının demokratik sınıf ve kitle örgütü DİSK'in önderliği ile yığınsal bir biçimde kutlanacaktır.

1 Mayıs gösterileri, işçi-gençlik dayanışmasının soyut değil, somut bir şey olduğunu göstermesi açısından büyük bir önem taşımaktadır. Gençlik, işçi sınıfının yolundan yürümeli, 1 Mayıs gösterilerine aktif bir biçimde katılmalıdır. İşçi sınıfının savaş disiplinine ayak uydurmak, egemen güçlerin ve bozguncuların, bu yığınsal gösterileri kundaklayıcı tavırlarını boşa çıkarmak için işçi sınıfının yanında saf tutmak baş görevdir. İşçi sınıfının yanında alınacak böyle bir tavır, aynı zamanda, ilerici

günümüze dek gelerek yığınların bayrağı haline gelmiştir.

Türkiye işçi sınıfını uluslararası dayanışmadan alıkoymak isteyen «açıkgöz» burjuvazi 1 Mayıs'ı yasaklamış, yerine uyduruk «Bahar ve Çiçek Bayramı» nı tesis edivermiştir! Ama işçi sınıfı, «Bahar ve Çiçek Bayramı burjuvazinin olsun, bizim bayramımız 1 Mayıs» **diye bayrağına sahip çıkmış, uluslararası dayanışmada onurlu yerini almıştır.**

İşte, uluslararası dayanışmanın somut bir örneği gençlik saflarındaki disiplini güçlendirecektir. Ayrıca, işçi sınıfı ile gençlik arasındaki bağlar daha da sıklaşacak, yandaş güçler demokrasi mücadelesinde omuz omuza yürümenin gereğini daha iyi anlayacaklardır.

İşçi sınıfının birliği, işçi - gençlik dayanışması için 1 Mayıs'ta ileri!...

YAŞASIN, İŞÇİ SINIFININ ULUSLARARASI BİRLİK, DAYANIŞMA VE MÜCADELE GÜNÜ 1 MAYIS.

YAŞASIN, İŞÇİ - GENÇLİK DAYANIŞMASI.

TÜRK-İŞ KONGRESİ SERMAYENİN EGEMENLİĞİ İLE BİTTİ FAKAT SINIF MÜCADELESİ SÜRÜYOR

(Baştarafı 5. sayfada)
İlerici yurtsever gençlik genel planda emperyalizme ve faşizme karşı mücadelede yerini alırken günümüzün en önde gelen sorunlarından biri olan işçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanması mücadelesinde önüne dikilen faşist engellerle işçi sınıfının savaşında üstüne düşen görevi yerine getirecektir. Bu yoldaki mücadele faşizmin tırmanışına karşı verilen mücadelenin bir parçasıdır.

Bu gerçeği bir delege şöyle dile getirdi : «Bugünkü kanlı olayların ardında MC iktidarı özellikle burada yer alan bir kanat vardır.» Bir diğeri ise şöyle dedi «Meclis başkanı seçilmediği için genel grev kararı alan Türk-İş'in memleketin kana bulanmasına seyirci kalmasının her gün bir siyasi cinayetin bir gencin hayatını söndürmesi karşısında elleri kolları bağlı olmasının anlamı ne? (...) Yoksa güçlü devlet haykırışları ile kan kusan namluların aslında işçi sınıfına yöneldiğini görmeyecek kadar gaflet içinde miyiz?»

Evet Türk-İş kongresi başladı ve bitti. Fakat sınıf mücadelesi olanca hızı ile sürüyor. Gerçekler apaçık görünüyor. Türk-İş çalışma barışı gevelemesi kongresini bitirdi. DİSK ise 1 Mayıs'ı kutlamaya hazırlanıyor.

23 NİSAN'LAR

«Baştarafı 2. sayfada»
naksızdır.

23 Nisan'ın diğer bir adı da «çocuk bayramı» dır. Bu, gerçekte, çocuklarla alay etmek demektir. Anayasa'da 7 yaşına gelen çocukların okula gitme zorunluluğu olduğu halde yüzbinlerce kardeşimizin okula gidemediği; 12 - 14 yaşları arasındaki çocukların yarısının çalışmak zorunda bırakıldığı; 2,5 milyon işsiz anne ve babanın çocuklarına ekmek bile götüremediği; 500 bin bakıma muhtaç çocuğun bulunduğu; çocuk bahçelerinin ve çocuk yuvalarının hemen hemen yok denecek kadar az olduğu bir ülkede «çocuk bayramı» ndan söz etmek olanaksızdır.

Bir - iki tumturaklı söz, göstermelik törenlerle, gerici güçler, halkımızı kandıracaklarını sanmaktadırlar. Ama emekçi halkımız, çocuklarının mutlu bir yaşama kucak açtığı; ulusal bağımsızlığın, demokrasinin, ilerlemenin sağlandığı bir düzen, halktan yana demokratik bir iktidar için savaşmaktadır.

KAPİTALİZMİN KRİZİ

«Baştarafı 3. sayfada»
şulların daha da ağırlaştırıcı olarak değerlendirmektedir.

İşçi sınıfımızın sendikal örgütü olarak DİSK, emekçi halkımızın emekten yana bir düzen için, bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme doğrultusunda demokratik hak ve özgürlükler için verdiği mücadeleyi geliştirme ve güçlendirmeye kararlıdır.

(IG Metall, Aralık 1975'den)

ŞİLİ HALKI FAŞİZMİN ZİNCİRİNİ KIRACAKTIR

KONRAD TIBURZY

Uluslararası Öğrenci Birliği aylık organı WSN, II. kongreden kısa bir süre önce Şili'yi ziyaret eden Federal Alman IUS delegesi Kondrad Tiburzy ile Şili hakkında bir konuşma yaptı.

■ Kondrad, sana ilk sormak istediğim Şili'nin faşist darbeden sonra nasıl göründüğü? Ülkeye giden kişi ilk olarak ne gibi izlenimler ediniyor?

Uçaktan iner inmez, havaalanı salonuna girince aniden büyük harflerle basılı bir poster gördük, **«HER ŞİLİ'LİDE BİR ASKER, HER ASKERDE BİR ŞİLİ'Lİ»**. Ne gibi bir ülkeye geldiğimizi ilk bakışta bilebiliyorduk. Sonra, sloganı hala görebildiğimiz yerde bazı kontroller vardı; ülkeye kimin geldiğini tam olarak öğrenmek istiyorlardı. Havaalanı salonunun önünde savaş giysileri içinde askerler görebiliyorduk, daha da fazlasını havaalanı bütününün sonunda gördük. Bir taksi tuttuk ve havaalanı binasını kuş uçurmaz şekilde sarmış makinalı tüfekli askerlerin arasından geçerek kente doğru yola koyulduk.

TAKSİ SÜRÜCÜSÜ : «ÇOK HIZLI YÜKSELEN FİYATLAR».

Kente gidiş uzun sürdü, böylece taksi sürücüsüyle konuşma olanağını bulduk. «Fiyatlar çok hızlı yükseliyor» dedi, ki bu sürücülerin gözeceli olarak işleri çok ve halleri vakitleri yerinde.

Santiago, kente girince, kısa bir bakışla diğer herhangi bir kentin olduğu gibi gözüktü. Fakat kavşak noktalarında değişik tipte askeri araçlar ve çeşitli silahlar görebiliyorduk. Askerler köşe başlarında duruyordu. Halk önlerinden hızlıca geçiyordu. Çok nadir olarak bir kaç kişiyi bir arada gördük. Ayrıca bize çok tuhaf geldi, çünkü insanlarla zorlukla konuşabiliyorduk. Yabancılarla konuşmaktan kaçınıyorlardı. O kadar ki cadde, sokaklar hakkında bilgileri bile zorlukla alıyorduk. Her yerde aynı manzara vardı. Korku ve korkutma; lokanta ve barlarda dahil olmak üzere. Barlarda da çok az insan birarada oturuyordu ve onlarda hızlı konuşmuyor ve gülmüyorlardı.

Astronomik (yüksek) fiyatlar nedeniyle, daha önceleri iyice dolu olan lokantalar genellikle boş veya yarıboş halde duruyordu. Onların da az sayıda müşterisi genellikle en ucuz yemeği ısmarlıyordu. Basit bir sandöviç 700 - 1100 Escuda arasında satılıyordu. Eğer 740 Escuda'nın bir dolar olduğunu düşünürsek, bunun, asgari gelir düzeyi yasal olarak 1000 escuda olarak donduruldu bir topluma ne ifade ettiğini açıkça görebiliriz. Nüfusun oldukça büyük bir kısmı işsiz. Birçok çalışana yasal asgari ücretlerin altında ödeme yapılıyor. Çünkü biliyorlar ki protesto edecek bir işçi bunu acımasız bir sonla ödeyecek.

SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI

Şili'de her günkü yaşamın özelliklerinden biri de, hala sıkıca yürütülen, hatta yarım saat da uzatılan sokağa çıkma yasağı. 01'den 5,30 a kadar sokağa çıkmak yasak. Zaten Santiago sokakları akşam saat 22'de terkedilmiş oluyor : Santiago ki bir zamanlar, arkadaşların birbirine gece yarıları bile randevular verdiği canlı Latin Amerika kenti şimdi o kadar sessiz ve insanların içine korku salıcı. Evlerine gecikeceklerinden korktuklarından lokanta ve diğer halka açık yerleri saat 23'de terkediyorlar. Geciktiklerini sanarlarsa gecenin çöktüğü kent te, trafik işaretlerinde durmadan, panik içinde hızlanarak gidiyorlar. **Yahutta arabalarını terkedip askeri birlikler tarafından geceyarısı 1'den sonra görülen her canlıya açılan ateş ve kurşunlara hedef olmamak için en yakın eve sığınıyorlar.**

285 AHUMADA CADDESİ CİNAYETİ

O korkunç olayı, raporunu IUS kongresi katılanlarına verdiğimiz, sokak ortasında faşist militanlar tarafından öldürülen genç kızı hiç bir zaman unutmayacağız. Olay Santiago merkezindeki ana caddelerin birinde, 285 AHUMADA caddesinde 27 Nisanda saat 13.15'de oldu. Kafes biçimindeki pencereli, arka yerinde iki silahlı adamın bulunduğu askeri bir araç caddenin tam ortasında durdu. Bir miliko (halk düşmanı asker anlamına halkın kullandığı bir deyim) aşağı indi, silahını doğrulttu ve bir kızı vurdu. Kadınlar kızın yere düştüğünü görünce bağırdılar. Ben 10-20 mt. ötede duruyordum, hızla kıza doğru koştum. O miliko, o faşist, o barbar kızı öldürdükten sonra soğukkanlılıkla arabaya bindi ve arkasından kızın etrafını kalplerindeki acıyla çevirmiş, şaşkın lanet dolu, yıldırılmış halk topluluğunu bırakıp sürüp gitti.

■ Sen veya IUS'un öbür delegelerinden biri herhangi bir öğrenciyle konuşma fırsatı elde edip onların zorladıkları yaşam ve öğrenim koşulları hakkında konuşabildi mi?

Evet. Toplumsal bilimler, ekonomi politik, gazetecilik, tarih ve değişik konulardaki ve hatta sosyoloji, politika ve felsefe ile ilgili fakülteler kapalı veya ilintili dersler okutulmuyor. Yeni yeni dersleri başlatmayı çalışıyorlar. Bununla birlikte, toplam akademik personelin, ortalama yarısı üniversitede artık öğretmiyor veya yasak edilmişler. Son günlerde yeni bir de etken belirmiş. Halk Birliğine karşı

kuvvetle direnen liberaller ve Hristiyan demokratlar bile üniversitede öğrenim yapamıyorlar. Çünkü hüküm süren koşullarda çalışmaları olanaksız.

CUNTA MUHBİRLERİ ÖĞRENCİLERİ TUVALETLERE KADAR TAKİP EDİYOR

Bütün fakültelere giriş -hukuk hariç- sıkı şekilde denetleniyor. Üniversite görevlileri geçiş kartlarını göstermek zorunda. Öğrencilerin bize anlattığına göre düşünce değişiminde bulunmak olanaksız. Örneğin üniversite kantininde ancak dört öğrenci aynı masada oturabilir.

Üniversite idaresi suçlamanın kurnaz bir yolunu deniyor: Tüm muhbirlere isimlerinin açıklanmayacağı güvencesi veriliyor. Bu şekilde önleme, kovma ve tutuklamaya yönelen faşist tipte bir «düşüncelerin temizlenmesi» sürdürülüyor.

TIP ÖĞRENCİLERİ :

Yurtseverlere karşı dumdum kurşunları

Bir tıp öğrencisi çalıştığı hastaneye, harp koşulları anlaşmalarına bile aykırı dumdum kurşunlarıyla vurulmuş vücutların getirildiğini aktardı bize. Biz ayrıca, diğer personelle birlikte, askerler tarafından ciddi olarak yaralanmış kurbanları iyileştirmeye çalışan doktorlara «yurt düşmanı» denildiğini söylediler. Faşistler onları «terörist» ve «devlet düşmanları» diye adlandırdıkları yaralılara yardım etmekten sürekli olarak alıkoyuyorlar. Yardıma yeltenenler aforoz edilmelerinin yanısıra işlerinden de atılıyorlar.

■ Ülkedeki durumu gözönünde tutarak, ne gibi direnişler aktif veya pasif, kendiliğinden veya örgütlü yürütülüyor?

Örneğin bize özellikle yapı işçilerinin açık grevler örgütledikleri ve bu grevlerin liderlerinin ve diğer tutuklu kişilerin işkenceye karşı kimseye ihanet etmedikleri anlatıldı. Bu da gösteriyor ki cunta kendisi herhangi bir aktif direnişi engellemeye yeterli değil.

DİRENİŞİN KÜÇÜK DEFTERİ

Ülkedeki direnişin açık bir

kanıtı da bizim ellerimize kadar gelen bir küçük defterdi: İnce kağıtlardan küçük sayfalar. İçinde Şili'deki sürmekte olan durum anlatılmıştı. Yalnız Halk Birliği taraftarları değil, bugünkü koşullarda ezilen nüfusun diğer katmanları da önde, orta sınıf, hristiyan demokratlar ve küçük esnaf anti-faşist kavgaya katılmaya çağırıyordu. Defteri okuyan her kişiden onu diğer on adrese göndermesi isteniyordu. Böylece kısa zamanda içerdiği tüm bilgi ülkeye yayılacaktı. Bu kitapçığın, ülkedeki bugünkü çok zor koşullarda direnişci güçlerin kavgasının dökümünü yaptığı için büyük bir değerde olduğunu sanıyorum.

Son olarak söylemek istiyorum ki, delegelerin bir kez daha IUS ve uluslararası öğrenci hareketinin dünyadaki diğer demokratik güçlerle birlikte, Şili ile kesin ve bozulmaz biçimde dayanışma içinde görebilmekten çok mutluyum. Şili'de kaldığımız günlerde her zaman hissettik ki, ŞİLİ'LİLER DE BUNU BİLİYORLAR.

İLERİCİ yurtsever GENÇLİK ★ Onbeş günlük siyasi gençlik gazetesi ★ Sahibi : Serter Ersin ★ Sorumlu yönetmen : Bahattin Seven ★ Yönetim yeri : Divanyolu, Klodfarer cad. Örer İşhanı, No : 33 - 35/11, Cağaloğlu - İSTANBUL ★ Yazışma adresi: P.K. 914, Sirkeci - İSTANBUL ★ Abone : 6 aylık 25 TL, 12 aylık 50 TL ★ Anadolu Dağıtımı: / Ege Dağıtımı: DATİC / Ankara Dağıtımı: Ankara Dağıtım ★ Dizgi tertip: Başaran, Baskı: Ufuk Matbaası ★ Son baskı : 24 Nisan